

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE Nr. ____
din ____ 2026

cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”

În temeiul art. 7 lit. b) și e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, art. 32 alin. (2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 160-164, art. 537), cu modificările ulterioare, art. 19 alin. (1) din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 66-68, art. 442), cu modificările ulterioare,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Instituția Publică „Parcul Național „Orhei” își modifică denumirea în Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale Protejate”.

2. Se aprobă:

2.1. Statutul Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”, conform anexei nr. 1;

2.2. Structura organizatorică a Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”, conform anexei nr. 2;

2.3. Modificările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului, conform anexei nr. 3;

3. Se stabilește efectivul-limită al Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” în număr de 30 de unități de personal, al cărei personal este salarizat conform prevederilor actelor normative în vigoare la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

4. Ministerul Mediului:

4.1. va exercita, în numele statului, funcția de fondator al Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”;

4.2. în termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri va numi persoana care va exercita atribuțiile directorului Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”.

5. Modificarea denumirii instituției publice nu afectează raporturile de muncă ale personalului acesteia, care continuă, fără întrerupere raporturile de muncă, cu același angajator.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Mediului.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

8. La 12 luni de la data intrării în vigoare prezentei hotărâri, se abrogă:

8.1. Hotărârea de Guvern nr. 923/2014 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Parcului Național „Orhei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.62-64, art.279), cu modificările ulterioare;

8.2. Hotărârea de Guvern nr. 122/202 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Rezervației biosferei „Prutul de Jos” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.197-201, art. 268), cu modificările ulterioare.

PRIM-MINISTRU

Vasile TOFAN

Contrasemnează:

Ministrul Mediului

Gheorghe HAJDER

STATUTUL

Instituției Publice Administrația Ariei Naturale Protejate

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Statutul instituției publice (în continuare – *Statut*) reglementează modul de organizare și funcționare a Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” (în continuare – instituție publică), inclusiv misiunea, domeniile de activitate, funcțiile, atribuțiile și competențele acesteia, organele de administrare și modul lor de organizare și funcționare, drepturile, obligațiile și răspunderea organelor de administrare, sursele de finanțare și modul lor de administrare, conținutul și procedura de raportare către fondator, precum și alte particularități privind organizarea și funcționarea instituției publice, în conformitate cu actele normative ce reglementează domeniul de activitate al instituției publice.

2. Instituția publică este persoană juridică de drept public, finanțată din bugetul de stat, având statut de instituție bugetară, în conformitate cu Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală.

3. Instituția publică dispune de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, denumire în limba română, își are sediul în municipiul Chișinău și deține conturi în contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor.

4. Denumirea completă este Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale Protejate”, iar cea prescurtată - IP „AANP”.

5. Fondator al instituției publice este Ministerul Mediului.

6. Instituția publică își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, legile și hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, alte acte normative, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu prezentul Statut.

II. MISIUNEA, DOMENIILE DE ACTIVITATE, FUNCȚIILE ATRIBUȚIILE ȘI DREPTURILE

7. Instituția publică are misiunea de a asigura gestionarea unitară și managementul eficient al fondului ariilor naturale protejate de stat, siturilor rețelei Emerald, siturilor rețelei Natura 2000, coridoarelor ecologice, peisajelor și a altor zone naturale protejate, precum și implementarea politicilor publice în domeniul conservării biodiversității, protecției și restaurării habitatelor naturale și speciilor de floră și faună sălbatică, în vederea menținerii și îmbunătățirii stării de conservare a patrimoniului natural.

8. Domeniile de activitate ale instituției publice sunt următoarele:

8.1. gestionarea, și managementul ariilor naturale protejate de stat, siturilor rețelei Emerald, siturilor rețelei Natura 2000, coridoarelor ecologice, peisajelor și a altor zone naturale protejate;

8.2. conservarea, protecția și restaurarea diversității biologice, habitatelor naturale și speciilor de floră și faună sălbatică;

8.3. monitorizarea și evaluarea stării patrimoniului natural;

8.4. gestionarea informațiilor, datelor și infrastructurii geospațiale privind patrimoniul natural;

9. Funcțiile instituției publice sunt următoarele:

9.1. gestionarea și protecția fondului ariilor naturale protejate de stat, siturilor rețelei Emerald, siturilor rețelei Natura 2000, coridoarelor ecologice, peisajelor și a altor zone naturale protejate

9.2. implementarea la nivel național a politicilor, strategiilor și actelor normative din domeniul protecției mediului, protecției, conservării, restaurării naturii și a ariilor naturale protejate de stat;

9.3. implementarea măsurilor de management al ariilor naturale protejate de stat și al siturilor rețelelor Emerald și Natura 2000

9.4. conservarea, protecția și restaurarea diversității biologice, habitatelor naturale și speciilor de floră și faună sălbatică;

9.5. gestionarea, actualizarea, sistematizarea și furnizarea de date pentru sisteme informaționale, baze de date, platforme digitale și geospațiale privind ariile naturale protejate de stat, habitate, specii de floră și faună sălbatică, peisaje, zone biogeografice, situri Emerald și Natura 2000.

9.6. cercetarea științifică, educația ecologică și promovarea turismului ecologic și a utilizării durabile a patrimoniului natural

9.7. cooperarea națională și internațională în domeniul conservării naturii.

10. În vederea realizării funcțiilor sale, instituția publică exercită următoarele atribuții:

10.1. asigură suportul tehnic și de specialitate la elaborarea regulamentelor, ghidurilor, metodologiilor, instrucțiunilor în domeniile sale de competență;

10.2. elaborează, coordonează și monitorizează implementarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate de stat, siturilor rețelei Emerald, siturilor rețelei Natura 2000;

10.3 participă la avizarea documentației de amenajare a teritoriului, a documentației de urbanism, amenajamentele silvice și silvopastorale, precum și alte documente de planificare care vizează terenuri și resurse naturale situate în ariile naturale protejate de stat, situri rețelei Emerald, situri rețelei Natura 2000,

asigurând corelarea acestora cu obiectivele de conservare și cu planurile de management aprobate;

10.4. participă la elaborarea și actualizarea normelor tehnice privind gospodărirea pădurilor și pășunilor din ariile naturale protejate de stat, siturile rețelei Emerald, siturile rețelei Natura 2000.”;

10.5. asigură realizarea și monitorizarea lucrărilor de conservare, restaurare desfășurate în ariile naturale protejate de stat, în siturile rețelei Emerald și în siturile rețelei Natura 2000, în conformitate cu obiectivele de conservare și planurile de management aprobate;

10.6. monitorizează respectarea regimului de protecție, a obiectivelor de conservare și a măsurilor prevăzute în planurile de management aprobate în cadrul realizării lucrărilor silvice și silvopastorale în ariile naturale protejate de stat, în siturile rețelei Emerald și în siturile rețelei Natura 2000, sesizând Inspectoratul pentru Protecția Mediului în privința faptelor care pot constitui încălcări ale regimului de protecție;

10.7. colaborează cu autoritățile și entitățile responsabile de gestionarea fondului forestier, cu proprietarii și deținătorii de terenuri și cu autoritățile administrației publice locale în vederea aplicării măsurilor de conservare, protecție și restaurare a biodiversității în ariile naturale protejate de stat, în siturile rețelei Emerald/Natura 2000;

10.8. elaborează și pune în aplicare programe de monitorizare a stării de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică;

10.9. participă la elaborarea metodologiei de calculare a tarifelor, nomenclatorul serviciilor și cuantumul tarifelor pentru serviciile prestate;

10.10. monitorizează starea de conservare a tipurilor de habitate naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică din cadrul ariilor naturale protejate de stat, siturilor rețelei Emerald/Natura 2000, asigură colectarea, gestionarea și furnizarea datelor necesare pentru raportarea națională și internațională privind starea acestora;

10.11. monitorizează respectarea și aplicarea măsurilor de conservare și a regimului de protecție stabilit pentru ariile naturale protejate de stat, siturile rețelei Emerald și siturile rețelei Natura 2000, inclusiv în raport cu activitățile desfășurate de proprietarii, deținătorii și administratorii terenurilor și resurselor naturale, în limitele competențelor stabilite de legislație, sesizând Inspectoratul pentru Protecția Mediului în privința faptelor care pot constitui încălcări ale regimului de protecție;

10.12. asigură conectivitatea ecologică între ariile naturale protejate de stat prin dezvoltarea coridoarelor ecologice și a zonelor tampon și prin integrarea acestora în rețeaua ecologică națională;

10.13. colectează, actualizează și furnizează date și informații privind rețeaua națională de arii naturale protejate de stat, siturile rețelei Emerald și siturile rețelei Natura 2000, regiunile biogeografice, arealul de distribuție a speciilor și habitatelor protejate de interes național, comunitar și internațional, în vederea introducerii, actualizării și utilizării acestora în registrele și sistemele informaționale administrate de autoritățile competente.

10.14. colaborează cu instituții regionale din alte țări în probleme ce țin de constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale și rețelei Emerald/Natura 2000;

10.15. asigură accesul publicului la informații generale de interes public privind ariile naturale protejate de stat, ecosistemele protejate și serviciile oferite de acestea, speciile și habitatele protejate, în condițiile legii;

10.16. realizează parteneriate cu instituții publice sau private, precum și cu organizații neguvernamentale, cu scopul îndeplinirii atribuțiilor sale.

10.17. oferă sprijin tehnic și de specialitate administrației publice locale, inclusiv activități metodologice și de expertiză în domeniul conservării biodiversității;

10.18. furnizează date, informații și suport tehnic și științific în cadrul procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, evaluare strategică de mediu și evaluare a biodiversității, în limitele competențelor sale;

10.19. încheie contracte de gestionare a obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat aflate în administrarea administrației publice locale;

10.20. asigură aplicarea măsurilor specifice de conservare pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și speciilor de interes național, comunitar și internațional;

10.21. identifică și cartografiază zonele protejate, inclusiv habitatele pentru speciile migratoare și rare;

10.22. elaborează și prezintă propuneri fundamentate științific privind includerea/excluderea obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat;

10.23. elaborează și prezintă propuneri fundamentate științific privind desemnarea siturilor rețelei Emerald, siturilor rețelei Natura 2000;

10.24. organizează activități de educație ecologică, conștientizare publică și informare privind importanța conservării naturii;

10.25. promovează dezvoltarea locală durabilă prin proiecte cu finanțare de stat/din alte surse legale, oferind de asemenea sprijin administrațiilor publice locale privind aplicarea documentelor de politici în domeniul mediului și biodiversității;

10.26. contribuie la creșterea nivelului de informare cu privire la măsurile de reevaluare și valorificare a potențialului ariilor naturale protejate de stat, în perspectiva conservării biodiversității și asigurării dezvoltării durabile;

10.27. organizează prospecțiuni tematice ale ariilor protejate de stat pentru identificarea factorilor de risc și amenințărilor la adresa biodiversității;

10.28. elaborează propuneri privind mecanisme de finanțare durabilă a conservării biodiversității și managementului ariilor naturale protejate de stat, inclusiv prin atragerea resurselor financiare externe.

10.29. desfășoară activități de cooperare internațională și participă la programe regionale și globale în domeniul conservării biodiversității;

10.30. organizează centre de vizitare și educație ecologică în ariile protejate de stat, pentru conștientizarea publicului și promovarea turismului durabil.

10.31. organizează și asigură desfășurarea cercetărilor științifice în cadrul fondului ariilor naturale protejate de stat, în conformitate cu legislația în vigoare și programele de cercetare și monitorizare aprobate;

10.32. asigură întocmirea și ținerea evidenței rezultatelor cercetărilor și observațiilor științifice efectuate în ariile naturale protejate de stat, inclusiv a Analelor naturii;

11. Pentru realizarea funcțiilor și atribuțiilor care îi revin, instituția publică dispune de următoarele drepturi:

11.1. să înainteze fondatorului propuneri de modificare a cadrului normativ în domeniile de activitate încredințate;

11.2. să solicite și să primească, conform actelor normative, de la autoritățile publice, de la întreprinderi, organizații și de la alte instituții publice documente și informații necesare pentru îndeplinirea funcțiilor și exercitarea atribuțiilor sale;

11.3. să încheie acorduri de colaborare cu autoritățile administrației publice, organele abilitate cu funcții de control, organizațiile necomerciale și cele internaționale, cu aprobarea prealabilă a fondatorului;

11.4. să stabilească relații și să colaboreze cu instituții similare din alte țări și cu organizații internaționale, în limitele mandatului acordat de fondator și conform procedurilor diplomatice;

11.5. să acceseze resursele și sistemele informaționale de stat deținute de alte autorități ale administrației publice sau structuri organizaționale din sfera lor de competență, în condițiile cadrului normativ;

11.6. să încheie contracte cu persoane fizice și juridice de drept public sau privat, cu partenerii de dezvoltare și/sau instituțiile de finanțare, cu furnizorii și beneficiarii de bunuri și servicii;

11.7. să dețină și să gestioneze bunurile ce i-au fost transmise în gestiune, precum și cele obținute în rezultatul activității desfășurate în conformitate cu scopurile statutare ale instituției publice și principiile bunei guvernări;

11.8. să primească asistență tehnică și financiară de la organismele internaționale, partenerii de dezvoltare externi și interni, cu aprobarea prealabilă a fondatorului, și să o folosească în scopul realizării obiectivelor sale statutare;

11.9. să organizeze ședințe de lucru, seminare, conferințe și alte evenimente cu tematici în domeniile de competență;

11.10. să acorde servicii contra plată, conform nomenclatorului serviciilor contra plată și cuantumului tarifelor la serviciile prestate, aprobate de către fondator, în baza metodologiei aprobate de Guvern;

11.11. să antreneze experți și specialiști, să beneficieze de servicii de consultanță, de instruire și asistență de specialitate din țară și/sau din străinătate, în vederea realizării funcțiilor ce decurg din prevederile cadrului normativ și ale prezentului Statut;

11.12. să colaboreze cu organizațiile din domeniile cercetării și inovării.

11.13. să dispună de alte drepturi prevăzute de actele normative și prezentul Statut.

III. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ȘI MODUL DE ADMINISTRARE AL INSTITUȚIEI PUBLICE

Secțiunea 1 DISPOZIȚII GENERALE

12. Administrarea instituției publice este realizată prin intermediul:

12.1. Fondatorului instituției publice (în continuare – Fondatorul);

12.2. Directorului instituției publice (în continuare – Directorul).

Secțiunea 2 FONDATORUL

13. Fondatorul, în limitele competenței de asigurare a realizării politicii statului în domeniul protecția și conservarea biodiversității și a ecosistemelor naturale, administrează instituția publică și monitorizează activitatea acesteia, exercitând următoarele atribuții:

13.1. aprobă statul de personal al instituției publice;

13.2. coordonează proiectul bugetului anual al instituției publice;

13.3. selectează și numește în funcție directorul și directorul adjunct al instituției publice, în baza rezultatului unui concurs public, încheie și încetează contractul individual de muncă cu aceștia, precum și îi eliberează din funcție;

13.4. stabilește indicatorii de performanță profesională și evaluează anual activitatea și performanța directorului;

13.5. aprobă modul de evaluare a performanței profesionale a directorului;

13.6. monitorizează activitatea directorului, inclusiv prin solicitarea și analizarea rapoartelor de activitate, documentelor justificative și altor informații relevante prezentate de către director;

13.7. aprobă programele de dezvoltare strategică/instituțională pe termen mediu și planurile anuale de activitate ale instituției publice, inclusiv obiectivele anuale și pe termen mediu, precum și indicatorii de performanță instituționali;

13.8. aprobă nomenclatorul serviciilor și quantumul tarifelor la serviciile prestate de instituția publică, stabilite conform metodologiei aprobate de Guvern;

13.9. stabilește criteriile de calitate, performanță și eficiență a prestării serviciilor publice delegate instituției publice, monitorizează și evaluează respectarea acestora;

13.10. aprobă cadrul de management al performanței instituționale a instituției publice;

13.11. aprobă produsele/mecanismele de finanțare ale instituției publice;

13.12. evaluează anual activitatea instituției publice în baza obiectivelor și indicatorilor de performanță instituționali și aprobă raportul anual de activitate al instituției publice, până la data de 30 aprilie a anului imediat următor celui de raportare;

13.13. exercită drepturile de administrator al bunurilor proprietate publică a statului din gestiunea instituției publice;

13.14. aprobă, în prealabil, comercializarea, transmiterea în locațiune sau în comodat a bunurilor gestionate de instituția publică, aprobă condițiile și modul de selectare a locatarului, coordonează și verifică corectitudinea încheierii contractelor de locațiune și comodat și le contrasemnează;

13.15. autorizează casarea bunurilor raportate la mijloacele fixe;

13.16. supraveghează respectarea cadrului normativ în activitatea instituției publice, suspendă, anulează sau, după caz, abrogă, în totalitate sau în parte, actele instituției publice, emise cu încălcarea cadrului normativ;

13.17. confirmă entitatea de audit pentru efectuarea auditului extern al rapoartelor financiare anuale;

13.18. decide efectuarea auditului extern în alte scopuri;

13.19. aprobă ghiduri/metodologii sau emite ordine/decizii obligatorii privind modul de realizare a programelor de dezvoltare strategică/instituțională pe

termen mediu și a planurilor anuale de activitate a instituției publice, inclusiv privind realizarea obiectivelor anuale și pe termen mediu;

13.20. aprobă normele de conduită ale personalului instituției publice;

13.21. exercită alte atribuții prevăzute de cadrul normativ și de prezentul statut.

Secțiunea 3

DIRECTORUL

14. Directorul exercită administrarea operațională și executivă a instituției publice.

15. Directorul este selectat și numit în funcție de către fondator, în rezultatul unui concurs public, pentru un mandat de 4 ani.

16. Directorul este eliberat din funcție de către fondator, față de care poartă răspundere pentru realizarea cu diligență și înalt profesionalism a atribuțiilor sale.

17. Fondatorul împuternicește directorul cu sarcini de realizare a misiunii instituției publice și atribuții de exercitare a funcțiilor instituției publice, inclusiv cu sarcini și atribuții de gestiune a patrimoniului public al statului, în baza ordinului de numire în funcție și a contractului individual de muncă încheiat cu acesta.

18. Directorul exercită funcțiile sale sub supravegherea fondatorului și în limita competenței acestuia. Directorul poartă răspundere personală (disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz) pentru deciziile emise, actele încheiate, acțiunile întreprinse și omisiunile admise.

19. Contractul individual de muncă încheiat cu directorul instituției publice stabilește drepturile și obligațiile părților, inclusiv restricțiile privind drepturile de folosință și dispunere a patrimoniului instituției publice, modul și condițiile de remunerare, obiectivele și indicatorii de performanță, răspunderea materială a părților, condițiile de modificare și încetare a acestuia, precum și alte clauze conform cadrului normativ în domeniul muncii.

20. Contractul individual de muncă încheiat cu directorul încetează înainte de termen, în cazul în care:

20.1. se constată, prin act administrativ rămas definitiv, că directorul nu întrunește condițiile de numire în funcție;

20.2. directorul a admis o încălcare gravă a cadrului normativ sau a eticii profesionale în cadrul exercitării funcției sale, stabilită de comisia disciplinară din cadrul fondatorului;

20.3. directorul a admis 2 sau mai multe încălcări ale cadrului normativ sau ale eticii profesionale în cadrul exercitării funcțiilor sale, stabilite de comisia disciplinară din cadrul fondatorului;

20.4. constatarea de către fondator a rezultatului nesatisfăcător al evaluării anuale a performanțelor profesionale.

21. Directorul exercită următoarele atribuții:

21.1. conduce activitatea executivă și asigură funcționarea eficientă a instituției publice;

21.2. asigură executarea ordinelor/deciziilor Fondatorului și ale hotărârilor Consiliului;

21.3. coordonează planificarea și asigură implementarea programelor de dezvoltare strategică/instituțională pe termen mediu și a planurilor anuale de activitate ale instituției publice, inclusiv a obiectivelor anuale și celor pe termen mediu, precum și raportează executarea acestora;

21.4. asigură elaborarea programelor de dezvoltare strategică/instituțională pe termen mediu și a planului anual de activitate al instituției publice și îl prezintă pentru aprobare Fondatorului;

21.5. asigură procesul de elaborare și coordonare a proiectului bugetului anual al instituției publice și-l prezintă Consiliului spre aprobare, precum și, în cazul instituției publice care a fost constituită în scopul implementării programelor și proiectelor de dezvoltare finanțate din surse externe, spre coordonare partenerului de dezvoltare/instituției de finanțare, dacă acordul de finanțare prevede astfel;

21.6. asigură execuția bugetului și răspunde pentru gestiunea economico-financiară a instituției publice;

21.7. asigură gestionarea finanțelor publice și gestiunea patrimoniului public al instituției publice în conformitate cu actele normative și principiile bunei guvernări;

21.8. semnează rapoartele situațiilor financiare anuale ale instituției publice și le transmite spre avizare Consiliului, și spre informare fondatorului;

21.9. întocmește raportul anual de activitate al instituției publice, inclusiv privind realizarea indicatorilor de performanță instituționali, și îl prezintă Consiliului și fondatorului;

21.10. organizează sistemul de control intern managerial conform standardelor naționale în sectorul public;

21.11. aprobă politicile și procedurile operaționale ale instituției publice și monitorizează implementarea acestora;

21.12. acționează, fără mandat, în numele instituției publice și reprezintă interesele acesteia în relațiile cu persoanele fizice și juridice de drept public sau privat, în limitele prevăzute de cadrul normativ și statut, și acordă astfel de împuterniciri altor reprezentanți ai instituției publice;

21.13. încheie contracte cu persoane fizice și juridice de drept public și privat, cu consultanții, executorii de lucrări, furnizorii de bunuri și prestatorii de servicii pentru asigurarea realizării misiunii, a funcțiilor și atribuțiilor instituției publice. Dacă directorul se află în conflict de interese în legătură cu negocierea și încheierea contractului, negocierea și semnarea contractului se realizează de o persoană desemnată de fondator.

21.14. încheie contractul de audit cu entitatea de audit confirmată de fondator;

21.15. prezintă fondatorului, informația despre rezultatele auditului și ale controalelor efectuate de organele abilitate, inclusiv deficiențele identificate, precum și planul de acțiuni privind implementarea recomandărilor de audit, remedierea abaterilor și înlăturarea deficiențelor identificate;

21.16. aprobă politica internă privind managementul resurselor umane și regulamentele privind implementarea procedurilor de personal (dezvoltare/instruire profesională, evaluarea performanței profesionale, dezvoltarea în carieră, răspunderea disciplinară, sistemul de recompense și beneficii etc.);

21.17. elaborează și aprobă, după coordonarea prealabilă cu fondatorul, organigrama instituției publice și schema de încadrare a personalului instituției publice, aprobă regulamentele de activitate internă ale subdiviziunilor aparatului central al instituției publice, precum și modificările la acestea, elaborează și prezintă fondatorului spre aprobare regulamentele de activitate a subdiviziunilor teritoriale ale instituției publice

21.18. angajează în funcții, modifică, suspendă și încetează raporturile de muncă cu personalul instituției publice, în conformitate cu structura organizatorică, efectivul-limită, schema de încadrare a personalului instituției publice și statul de personal;

21.19. aprobă fișele de post ale personalului instituției publice, obiectivele individuale și indicatorii de performanță ai șefilor de subdiviziuni ai instituției publice;

21.20. efectuează evaluarea anuală a performanței profesionale a șefilor subdiviziunilor instituției publice și asigură desfășurarea evaluării performanței profesionale pentru restul personalului instituției publice;

21.21. asigură utilizarea sistemului informațional automatizat „Registrul electronic al angajaților”, în modul stabilit de Guvern;

21.22. formulează și înaintează fondatorului propuneri de modificare a actelor normative care vizează domeniile de activitate ale instituției publice, precum și participă în cadrul grupurilor de lucru, instituite în acest scop;

21.23. asigură prezentarea, în modul stabilit, organelor competente a rapoartelor asupra situațiilor financiare anuale ale instituției publice, a rapoartelor fiscale, a dărilor de seamă statistice și a altor informații;

21.24. asigură elaborarea și publicarea planului de achiziție, respectarea principiului transparenței procedurilor de achiziție a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor destinate atât acoperirii necesităților, cât și asigurării bazei tehnico-materiale a instituției publice;

21.25. asigură transparența proactivă în activitatea instituției publice, prin plasarea pe site-ul web oficial al instituției publice a informației privind activitatea instituției publice, și care conține cel puțin:

21.25.1. statutul și regulamentele interne ale instituției publice;

21.25.2. date privind mandatul și membrii Consiliului Științific (numele și prenumele, funcția deținută, durata mandatului);

21.25.3. actele emise de fondator în privința instituției publice;

21.25.4. rapoartele asupra situației financiare anuale și rapoartele de audit;

21.25.5. raportul anual de activitate al instituției publice, ce include cel puțin următoarele informații: descrierea și analiza activităților de bază, realizarea indicatorilor financiari și nefinanciari de performanță, realizarea indicatorilor de performanță instituționali, descrierea principalelor riscuri și incertitudini cu care se confruntă instituția publică, a măsurilor de atenuare a lor, inclusiv a situațiilor litigioase, perspectivele de dezvoltare ale instituției publice;

21.25.6. rapoartele și prescripțiile organelor de control;

21.25.7. cadrul de management al performanței instituționale;

21.25.8. scorurile anuale de performanță;

21.25.9. rapoartele de evaluare a relevanței și performanței instituției publice;

21.25.10. documente și rapoarte care conțin informații de interes public.

21.27. asigură întocmirea și prezentarea setului de documente necesare procedurilor de comercializare sau transmitere în locațiune/comodat a activelor neutilizate ale instituției publice, casarea bunurilor raportate la mijloacele fixe;

21.28. exercită alte atribuții prevăzute de statut și de alte acte normative, precum și cele delegate de fondator în scopul realizării activității instituției publice.

22. Directorul poartă răspundere pentru neexecutarea sau executarea neconformă a atribuțiilor sale, inclusiv pentru prezentarea informațiilor neveridice, precum și pentru utilizarea inefficientă a mijloacelor financiare și a bunurilor instituției publice.

23. În activitatea sa, directorul este asistat de un director adjunct.

24. Directorul adjunct este numit în funcție de către fondator, în rezultatul unui concurs public organizat și desfășurat de către fondator prin intermediul comisiei de concurs constituită de către fondator.

25. Directorul adjunct se subordonează directorului, exercitând sarcinile și atribuțiile stabilite de director.

26. În absența directorului, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către directorul adjunct.

IV. CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

27. În cadrul instituției publice se constituie și funcționează Consiliul științific, organ consultativ în domeniul cercetării, conservării și managementului biodiversității și al ariilor naturale protejate.

28. Misiunea Consiliului științific este de a emite recomandări, avize, propuneri, avertizări și opinii consultative pe domeniile de activitate a instituției publice stabilite la pct.8, fără a afecta prerogativele altor autorități.

29. Consiliul Științific exercită următoarele atribuții:

29.1. avizează programele de dezvoltare strategică/instituțională pe termen mediu și planurile anuale de activitate al instituției publice;

29.2. aprobă programul anual de cercetare și inovare al instituției publice;

29.3. coordonează proiectul Regulamentului de funcționare a Consiliului științific și îl prezintă spre aprobare Consiliului;

29.4. avizează regulamente, ghiduri, metodologii, instrucțiuni și proceduri în domeniile de competență a instituției publice;

29.5. avizează planurile de management pentru ariile naturale protejate de stat, siturile rețelei Emerald, siturile rețelei Natura 2000;

29.6. evaluează și propune fondatorului desemnarea siturilor rețelei Emerald, siturilor rețelei Natura 2000;

29.7. propune consiliului administrativ includerea sau excluderea obiectelor și complexelor ariilor naturale din fondul ariilor naturale protejate de stat, modificarea statutului acestora;

29.8. recomandă măsuri de restaurare a ecosistemelor și protecție a speciilor periclitate;

29.9. oferă sprijin științific și de specialitate instituției publice, inclusiv activități metodologice și de expertiză în domeniul conservării naturii.

29.10. oferă opinii științifice privind proiectele de investiții și impactul asupra biodiversității;

29.11. propune și/sau aprobă proiecte de cercetare științifică și programe de monitorizare a biodiversității;

29.12. avizează și recomandă spre aprobare și publicare Analele Naturii, elaborate în baza rezultatelor cercetărilor și monitorizărilor desfășurate în ariile naturale protejate de stat;

29.13. decide sau, după caz, expune opinia asupra altor subiecte, propuse spre examinare de către fondator sau director.

30. Consiliul Științific este constituit din 9 membri, experți cu competență dovedită în domenii precum biologie, ecologie, geografie, geologie și dreptul mediului, desemnați de fondator pentru o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului. Componența nominală a membrilor se stabilește prin ordin al fondatorului.

31. La nivel colectiv, Consiliul Științific trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

31.1. toți membrii trebuie să dispună de studii superioare în domenii relevante (biologie, ecologie, conservarea naturii sau altele conexe);

31.2. cel puțin 5 membri trebuie să aibă, în ultimii 10 ani, experiență de minimum trei ani în domeniul conservării naturii, cercetării științifice sau managementului ariilor protejate;

31.3. toți membrii trebuie să cunoască limba română.

32. Nu poate fi membru al Consiliului Științific, sau dacă a fost desemnat este revocat din funcție, persoana care:

32.1. nu întrunește cerințele stabilite la pct. 31;

32.2. are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni prevăzute de Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002;

32.3 nu are dreptul conform actelor normative sau prezentului Statut să dețină calitatea de membru al Consiliului Științific.

33. Împuternicirile Consiliului Științific încetează:

33.1. la expirarea termenului pentru care a fost constituit, prevăzut la pct. 30;

33.2. la reducerea componenței Consiliului Științific cu mai mult de jumătate.

34. Împuternicirile de membru al Consiliului Științific încetează:

34.1. la cererea membrului;

34.2. la revocarea membrului de către fondator;

34.3. în caz de deces al membrului;

34.4. în cazurile prevăzute la pct. 32.

35. În situațiile prevăzute la pct. 34, membrul nou-delegat se numește pe perioada pentru care a fost constituit Consiliul Științific.

36. Membrii Consiliului Științific participă personal la ședințele acestuia și poartă răspundere personală pentru recomandările, avizele emise.

37. Funcția de președinte al Consiliului Științific este exercitată de un membru ales de membrii acestuia și aprobat de fondator. Președintele prezidează ședințele și coordonează activitatea Consiliului Științific.

38. Funcția de secretar al Consiliului Științific este exercitată de un angajat al Administrației, desemnat de către director.

39. Secretarul Consiliului științific, care nu are drept de vot, îndeplinește următoarele atribuții:

39.1. organizează pregătirea și întocmirea materialelor pentru ședințele Consiliului științific;

39.2. întocmește procese-verbale ale ședințelor;

39.3. redactează documente emise (convocatoare, rapoarte, acte);

39.4. pregătește corespondența conform deciziilor;

39.5. păstrează și arhivează documentele;

39.6. participă la ședințe fără vot;

39.7. sistematizează informația și elaborează raportul anual de activitate științifică al instituției publice;

39.8. îndeplinește alte sarcini determinate sau delegate de Consiliu științific sau director.

40. Activitatea în calitate de membru al Consiliului științific nu este remunerată, cu excepția compensațiilor pentru deplasări și expertize, conform normelor legale.

41. Consiliul științific se întrunește în ședințe ordinare care au loc cel puțin de 2 ori pe an sau extraordinare.

42. Ședința Consiliului științific se consideră deliberativă dacă la ea sunt prezenți cel puțin 5 membri;

43. Consiliul științific se poate convoca în ședințe extraordinare la cererea majorității membrilor săi sau la cererea directorului instituției publice.

44. Data, ordinea de zi și materialele pentru ședință se remit membrilor Consiliului științific cu cel puțin 7 zile înainte de data ședinței ordinare și cu cel puțin 2 zile înainte de data ședinței extraordinare;

45. Deciziile Consiliului Științific se adoptă cu vot deschis cu majoritate simplă a membrilor prezenți și se consemnează în procese-verbale semnate de președinte și secretar.

46. Recomandările Consiliului Științific se examinează obligatoriu de către directorul instituției publice.

V. PERSONALUL INSTITUȚIEI PUBLICE

47. Personalul instituției publice este format din persoane angajate, conform statului de personal:

47.1. în posturi aferente funcțiilor de bază ale instituției – pentru exercitarea nemijlocită a atribuțiilor instituției publice;

47.2. în posturi aferente funcțiilor de suport instituțional – pentru îndeplinirea sarcinilor de suport, și anume a celor de management financiar și contabilitate, de management al resurselor umane, de asistență juridică, de achiziții publice, de comunicare publică și a celor legate de utilizarea tehnologiilor informaționale; și

47.3. în posturi aferente funcțiilor auxiliare ale instituției – pentru îndeplinirea sarcinilor auxiliare, în special a celor de secretariat, de protocol, a celor administrativ-gospodărești și tehnice.

48. Personalul instituției publice poate fi angajat prin concurs, prin promovare, prin transfer, prin detașare sau prin alte modalități prevăzute de Codul muncii nr. 154/2003.

49. Personalul din posturile aferente funcțiilor auxiliare ale instituției publice se angajează în condițiile Codului muncii nr. 154/2003, conform criteriilor prevăzute în fișa postului și procedurii aprobate de către director.

50. Personalul instituției publice este eliberat din funcție în condițiile Codului muncii.

51. Salarizarea personalului instituției publice se efectuează în condițiile prevăzute de actele normative.

52. Personalul instituției publice, cu excepția persoanelor angajate în posturi aferente funcțiilor auxiliare ale instituției, este obligat:

52.1. să respecte prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale;

52.2. să depună, în condițiile legii, declarația de avere și interese personale;

52.3. să respecte regimul juridic al conflictului de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor și al cadourilor.

53. Nedepunerea declarației de avere și interese personale în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale constituie temei pentru încetarea raporturilor de muncă.

54. Personalul instituției publice este obligat să respecte normele de conduită aprobate de fondator.

55. Personalul instituției publice nu este în drept să fondeze, să administreze, să dețină părți sociale în societăți comerciale care prestează servicii sau au domeniul de activitate similar sau conex celui desfășurat de instituția publică în care activează, conform fișei postului.

VI. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI FUNCȚIONALĂ

56. În scopul exercitării misiunii și funcțiilor stabilite, Administrația asigură cadrul necesar pentru managementul ariilor naturale protejate de stat prin:

56.1. Structură de administrare centrală;

56.2. Subdiviziuni teritoriale ale instituției publice, fără personalitate juridică, organizate la nivel de direcție;

57. Subdiviziunile teritoriale ale instituției publice activează în baza propriilor regulamente, aprobate de către fondator.

58. Regulamentele de activitate a subdiviziunilor teritoriale ale instituției publice vor conține repartitia teritorială în concordanță cu statutul juridic al terenurilor, harta și după caz zonarea internă.

59. Subdiviziunile teritoriale ale instituției publice pot dispune de simbolică proprie (drapel, fanion, emblemă și altele), în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice.

VII. GESTIONAREA FINANTELOR ȘI PATRIMONIUL INSTITUȚIEI PUBLICE

60. Finanțarea activității Administrației se va efectua din:

60.1. mijloacele financiare alocate de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Mediului;

60.2. veniturile obținute din prestarea serviciilor contra plată;

60.3. surse externe acordate de donatorii străini/parteneri de dezvoltare;

60.4. alte surse neinterzise de lege.

61. Plățile pentru serviciile prestate de către Administrație se efectuează numai prin intermediul bugetului de stat.

62. Instituția publică elaborează, execută, raportează bugetul propriu și ține evidența contabilă în conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

63. Instituția publică ține evidența cheltuielilor aferente implementării programelor și proiectelor de dezvoltare, întocmește rapoarte trimestriale, semestriale, anuale sau la solicitare, privind procesul implementării programelor și proiectelor de dezvoltare și utilizarea fondurilor destinate acestora, inclusiv cele finanțate din fonduri externe, precum și prezintă rapoartele în conformitate cu prevederile actelor normative și acordurilor de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare respective.

64. Bunurile instituției publice sunt constituite din bunurile proprietate publică a statului, transmise în gestiune, din bunurile obținute ca rezultat al activității desfășurate, precum și din bunurile acordate de către partenerii de dezvoltare, cu acordul prealabil al fondatorului, în vederea susținerii activității

instituției publice constituite în scopul implementării programelor și proiectelor de dezvoltare finanțate din surse externe.

65. Bunurile instituției publice sunt deținute și utilizate cu drept de gestiune, sunt înregistrate în contabilitate, în conformitate cu prevederile actelor normative.

66. Instituția publică achiziționează bunuri, lucrări și servicii conform Legii nr. 325/2025 privind achizițiile publice.

67. Instituția publică este supusă controlului financiar și auditului public extern în conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

VIII. RAPORTAREA CĂTRE FONDATOR ȘI DĂRILE DE SEAMĂ

68. Directorul asigură prezentarea către fondator și Consiliu a raportului anual de activitate al instituției publice până la data de 31 martie a anului următor celui de raportare, ce include următoarele informații: descrierea și analiza activităților de bază, realizarea obiectivelor anuale și a celor pe termen mediu, realizarea indicatorilor financiari și nefinanciari de performanță, realizarea indicatorilor de performanță instituționali, descrierea principalelor riscuri și incertitudini cu care se confruntă instituția publică, a măsurilor de atenuare a lor, inclusiv a situațiilor litigioase, perspectivele de dezvoltare ale instituției publice, rapoartele și prescripțiile organelor de control.

69. Directorul asigură prezentarea către fondator a rapoartelor asupra situației financiare anuale a instituției publice până la data de 30 aprilie a anului următor celui de gestiune.

70. Directorul prezintă fondatorului rapoartele de audit extern și intern efectuate în cadrul instituției publice, rapoartele și actele întocmite de organele de control în privința activității instituției publice și planul de acțiuni privind implementarea recomandărilor de audit, remedierea abaterilor și înlăturarea deficiențelor identificate de organele de control, aprobat de fondator.

71. În vederea evaluării de către fondator a performanțelor profesionale ale directorului, acesta prezintă fondatorului, până la data de 31 ianuarie a anului următor celui de raportare, raportul privind realizarea indicatorilor de performanță profesională a directorului, stabiliți de fondator.

72. Instituția publică prezintă rapoartele statistice, în conformitate cu actele normative.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ
a Instituției Publice Administrația Ariei Naturale Protejate

Director
Director adjunct
Consiliul științific
Serviciul conservarea ecosistemelor și habitatelor;
Serviciul monitorizare, cercetare și evaluare;
Serviciul managementul ariilor naturale protejate, situri Emerald/Natura
2000;
Serviciul implementare și coordonare a proiectelor;
Serviciul juridic, resurse umane și achiziții
Serviciul educație, comunicare și turism ecologic
Serviciul financiar și administrarea patrimoniului
Serviciul tehnologii informaționale și infrastructura geospațială
Secretariat
Subdiviziuni teritoriale (cu statut de direcții)
Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Parcului Național Orhei, cu sediu
r-nul Orhei, sat. Seliște.
Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Parcului Național Nistrul de Jos,
cu sediu r-nul Ștefan Vodă, sat. Talmaza, str.27 august, nr.182.
Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației Biosferei Prutul de
Jos, cu sediul r-nul Cahul, s. Slobozia Mare, str. Unirii, nr.40.
Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației Naturale Plaiul
Fagului, cu sediu r-nul Ungheni, com. Rădenii Vechi.
Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației Naturale Codrii, cu
sediu r-nul. Strășeni, com. Lozova.
Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației Naturale Pădurea
Domnească, cu sediu or. Glodeni, str. Saharov, nr.4.

Modificările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului

1. Hotărârea Guvernului nr.150/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.33, art.204), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1.1. La punctul 1, textul „lista instituțiilor publice în care Agenția "Moldsilva" are calitatea de fondator, conform anexei nr.3¹”, se exclude

1.2. în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”

1.2.1. punctul 9:

1.2.1.1. subpunctul 30) va avea următorul cuprins:

„30) asigură gospodărirea pădurilor din cadrul ariilor naturale protejate de stat, aflate în gestiune, cu respectarea obiectivelor de conservare, a planurilor de management și a regimului de protecție stabilit de legislație”;

1.2.1.2. la subpunctul 31), textul „asigură respectarea regimului de administrare a fondului ariilor naturale, conservarea și protecția obiectelor regnului vegetal și animal din aceste arii”, se exclude;

1.2.1.3. subpunctul 32), se exclude.

1.3. Anexa nr.3¹, se abrogă.

2. Anexa nr.4 la Hotărârea Guvernului Hotărârea de Guvern nr. 305/2026 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2026, nr. 246-249, art. 316), se completează cu punctul 4 cu următorul cuprins:

„4. Instituția Publică Administrația Ariei Naturale Protejate.”

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea
Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” (IP AANP) este elaborat de Ministerul Mediului, în calitate de autoritate publică centrală de specialitate responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor publice în domeniul protecției mediului, conservării biodiversității și gestionării durabile a resurselor naturale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” are ca temei legal art. 7 lit. b) și e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, art. 32 alin. (2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 160-164, art. 537), cu modificările ulterioare, art. 19 alin. (1) din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 66-68, art. 442), cu modificările ulterioare.

Totodată, crearea IP AANP este prevăzută de măsura 7 din Pilonul V „Tranziție verde și capital natural” al Agendei de Reformă aferente Planului de Creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025. Măsura menționată vizează instituirea și operaționalizarea unei instituții responsabile de punerea în aplicare a politicii de stat în domeniul protecției și gestionării tuturor ariilor naturale protejate. Totodată, această acțiune este prevăzută la pct. 156 din Clusterul nr. 4 al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

Măsura nr. 7 din Pilonul 5 corespunde măsurii nr. 99 în numerotarea consecutivă a Agendei de reforme, utilizată în procesul de monitorizare și de raportare. Termenul de realizare este decembrie 2026, instituția responsabilă este Ministerul

Mediului, iar condiția de plată prevede ca o instituție separată, responsabilă de gestionarea tuturor ariilor naturale protejate, să fie înființată și operațională, dispunând de temei juridic, de sediu alocat, de orientări și proceduri operaționale aprobate și de minimum 50% din personalul recrutat, personalul minim necesar fiind de 20 de persoane.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În Republica Moldova, regimul ariilor naturale protejate este stabilit prin Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, care instituie un cadru juridic complex pentru conservarea patrimoniului natural. Această lege definește un sistem de 12 categorii de arii protejate, care integrează atât standardele internaționale recunoscute, cât și nevoile specifice ale mediului natural și comunităților locale. Dintre acestea, șapte categorii precum rezervație științifică, parc național, monument al naturii, rezervație naturală, rezervație peisajeră, rezervație de resurse și arie cu management multifuncțional sunt conceptual aliniate clasificării Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii (IUCN), asigurând astfel compatibilitatea cadrului național cu bunele practici internaționale în domeniul conservării biodiversității. Alte trei categorii: grădină dendrologică, grădină zoologică și monument de arhitectură peisajeră reflectă nevoia de protejare a valorilor locale, culturale și educaționale, adaptând politicile de conservare la contextul specific național. În completare, două tipuri de arii protejate derivă direct din angajamente internaționale asumate de stat: rezervațiile biosferei incluse în Programul UNESCO „Man and Biosphere” și zonele umede de importanță internațională, protejate prin Convenția Ramsar, garantând astfel respectarea standardelor globale de conservare și integrarea Republicii Moldova în structuri internaționale de protecție a biodiversității.

Suplimentar, Legea nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică consolidează cadrul normativ național prin consacrarea conceptului de zone de interes special pentru conservare, care fac parte din rețeaua Emerald. Aceste zone sunt desemnate la nivel internațional în temeiul Convenției de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa și constituie fundamentul desemnării ulterioare a rețelei Natura 2000 în statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene, asigurând totodată coerența ecologică a rețelei naționale de arii naturale protejate. Zonele incluse în rețeaua Emerald sunt desemnate pentru protecția habitatelor și speciilor prioritare, prevenirea fragmentării ecosistemelor și menținerea conectivității ecologice între ariile naturale. În plus, rețeaua promovează un management durabil al faunei sălbatice și al habitatelor, în concordanță cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova privind biodiversitatea și principiile dreptului internațional de mediu.

Prin corelarea celor două acte normative, politica de protecție și conservare a ariilor naturale protejate în Republica Moldova devine un sistem integrat și coerent: Legea nr. 1538/1998 stabilește structura, clasificarea și regimul de protecție al ariilor protejate naționale, iar Legea nr. 94/2007 asigură integrarea acestora într-o rețea ecologică coerentă, aliniată standardelor europene, facilitând armonizarea obiectivelor naționale de conservare cu cele internaționale. Astfel, cadrul legal combinat oferă un instrument eficient pentru prevenirea degradării habitatelor, conservarea biodiversității și implementarea unui management durabil, pe termen lung, al patrimoniului natural al țării, promovând simultan conectivitatea ecologică și protecția mediului ca interes public de importanță națională și internațională. Această arhitectură normativă, deși aparent complexă și cuprinzătoare, relevă o fragmentare conceptuală și instituțională a sistemului de arii protejate, în care categoriile stabilite prin lege nu sunt întotdeauna susținute de mecanisme administrative și financiare corespunzătoare pentru funcționarea efectivă a fiecărui tip de arie. În lipsa unor instrumente clare de instituționalizare, administrare și finanțare diferențiată în funcție de categoria ariei, clasificarea legală rămâne în mare parte declarativă.

La momentul actual, suprafața totală a fondului ariilor naturale protejate de stat constituie aproximativ 209,0 mii hectare, ceea ce arată o creștere de circa 3,78 puncte procentuale comparativ cu anul adoptării legii. Această extindere s-a realizat preponderent prin includerea unor teritorii de importanță internațională, precum zonele umede Ramsar (94,7 mii ha), Parcul Național „Orhei” (33,8 mii ha) și Rezervația Biosferei „Prutul de Jos” (14,77 mii ha). Cu toate acestea, în pofida extinderii formale a suprafeței protejate, lipsa alocărilor bugetare necesare a condus la situații în care procesul de instituționalizare și operaționalizare a unor arii, precum Parcul Național „Nistrul de Jos”, nu a fost demarat efectiv, ceea ce demonstrează o discrepanță majoră între declararea regimului de protecție și capacitatea reală a statului de a asigura funcționalitatea acestuia.

Această realitate evidențiază o deficiență normativă și de politici publice: legea permite extinderea continuă a fondului ariilor protejate fără a corela această extindere cu obligații clare privind asigurarea resurselor instituționale și financiare necesare administrării lor. În consecință, se creează arii protejate „pe hârtie”, fără administrație proprie, fără personal de pază și monitorizare și fără implementarea planurilor de management.

În același timp, deși fondul ariilor naturale protejate de stat s-a majorat în termeni absoluți, ponderea acestuia în raport cu suprafața totală a țării rămâne redusă, reprezentând aproximativ 5,74%. Acest indicator este semnificativ inferior comparativ cu statele europene, unde suprafețele protejate ating valori considerabil

mai mari: Austria – circa 25%, Marea Britanie – 18%, Lituania – 10%, Croația – 8%. Diferența nu reflectă doar o discrepanță numerică, ci evidențiază o distanță conceptuală față de abordarea europeană a protecției naturii, unde ariile protejate sunt tratate ca infrastructură ecologică strategică, integrată în politicile naționale de mediu, planificare teritorială și dezvoltare durabilă.

Prin urmare, situația actuală relevă două probleme majore care impun intervenție normativă: pe de o parte, lipsa unui mecanism financiar care să asigure instituționalizarea efectivă a ariilor protejate declarate, iar pe de altă parte, nivelul redus al suprafețelor protejate raportat la standardele europene, ceea ce impune o reevaluare a politicii naționale privind extinderea, administrarea și finanțarea sistemului de arii naturale protejate.

Un alt element definitoriu al situației actuale îl constituie configurația instituțională de administrare a ariilor naturale protejate, în cadrul căreia un rol major revine entităților silvice subordonate Agenției „Moldsilva”.

În prezent, aceste entități gestionează aproximativ 91,2 mii ha de arii naturale protejate de stat, dintre care circa 18,39 mii ha sunt incluse în patru rezervații naturale instituționalizate sub forma organizatorico-juridică de „întreprindere de stat”: Rezervația „Prutul de Jos”, Rezervația „Pădurea Domnească”, Rezervația „Plaiul Fagului” și Rezervația „Codrii”. Acestea li se adaugă Parcul Național „Orhei”, cu o suprafață de 33 792,09 ha, constituit prin hotărâre a Parlamentului, care include atât terenuri proprietate publică a statului (în mare parte fond forestier de stat), cât și terenuri ale autorităților publice locale și proprietăți private.

Această realitate relevă o particularitate instituțională semnificativă: ariile naturale protejate de cea mai înaltă importanță ecologică din Republica Moldova sunt gestionate de entități a căror misiune de bază este administrarea și valorificarea fondului forestier de stat, și nu conservarea biodiversității ca obiectiv primar. Forma organizatorico-juridică de „întreprindere de stat” atribuită rezervațiilor naturale instituționalizate este, prin natura sa, specifică entităților cu activitate economică, ceea ce creează o disonanță conceptuală între statutul juridic al ariei protejate și regimul de funcționare al administratorului.

Această disonanță devine și mai pronunțată în cazul ariilor naturale protejate neinstituționalizate administrate de Agenția „Moldsilva”, care însumează aproximativ 72,81 mii ha și care includ rezervații naturale, rezervații peisajere, rezervații de resurse, monumente ale naturii și monumente de arhitectură peisajeră. Aceste arii nu dispun de administrații proprii, nu au personal dedicat de pază și monitorizare și nu beneficiază de implementarea planurilor de management, fiind gestionate indirect de entitățile silvice în cadrul activităților curente de administrare a fondului forestier.

Pentru întreținerea acestor arii neinstituționalizate, entitățile silvice valorifică anual mijloace financiare provenite din exploatarea fondului forestier de stat, cuantumul acestora fiind în creștere constantă, iar pentru anul 2025 depășind suma de 78 246,33 mii lei. Această situație confirmă existența unui mecanism de finanțare în care protecția ariilor naturale este indirect dependentă de activități de exploatare silvică, ceea ce contravine logicii juridice a regimului de protecție și generează un conflict de interese sistemic între conservare și valorificare economică.

În plan normativ, Legea nr. 1538/1998 nu conține prevederi privind obligația instituționalizării fiecărei arii protejate declarate și nici mecanisme explicite privind asigurarea administrării, finanțării și implementării planurilor de management pentru ariile neinstituționalizate. În consecință, o parte semnificativă a fondului ariilor naturale protejate există doar formal, fără un regim administrativ distinct de cel al fondului forestier.

Această suprapunere între administrarea silvică și administrarea ariilor protejate reprezintă o lacună normativă și instituțională majoră, întrucât subordonează, în practică, obiectivele de conservare ale ariilor naturale logicii funcționale a gestionării forestiere. Din perspectiva guvernantei de mediu și a standardelor europene, ariile naturale protejate trebuie să beneficieze de administrații dedicate, finanțare publică distinctă și un regim instituțional separat de cel al exploatării resurselor naturale.

În consecință, situația existentă evidențiază că, în absența unei separări clare între funcția de conservare și cea de administrare silvică, o parte semnificativă a sistemului național de arii naturale protejate este gestionată într-un cadru instituțional și financiar care nu corespunde finalității sale juridice.

Mecanismul actual de finanțare a ariilor naturale protejate, prin valorificarea mijloacelor financiare rezultate din exploatarea fondului forestier de stat inclus în perimetrul acestora, generează o incongruență structurală între finalitatea juridică a ariei naturale și instrumentul economic utilizat pentru susținerea funcționării acesteia.

Această situație generează un conflict de natură instituțională și funcțională. Pe de o parte, entitățile responsabile de administrarea fondului forestier au, prin atribuțiile lor legale, competența de a valorifica masa lemnoasă. Pe de altă parte, administrația ariei naturale are obligația de a restrânge intervențiile antropice la strictul necesar, în conformitate cu obiectivele de conservare. În condițiile în care finanțarea activităților de protecție devine dependentă de volumul exploatărilor, cele două logici instituționale devin interdependente, iar protecția riscă să fie indirect condiționată de menținerea unui anumit nivel de exploatare.

În plan economic, acest mecanism introduce un stimulent financiar disfuncțional. Creșterea volumului lucrărilor silvice conduce, implicit, la creșterea

resurselor financiare disponibile pentru aria naturală, ceea ce poate influența planificarea intervențiilor forestiere în sensul perpetuării unei surse de finanțare. În consecință, protecția nu mai reprezintă un obiectiv autonom, ci devine dependentă de un flux economic provenit din utilizarea resursei naturale care ar trebui conservată.

Totodată, acest model transmite o concepție eronată potrivit căreia aria naturală ar trebui să funcționeze în regim de autogestiune, prin valorificarea propriilor resurse. O astfel de abordare este incompatibilă cu natura juridică a ariei naturale, care constituie un bun public de interes național, cu valoare ecologică, științifică și socială, necuantificabilă în termeni economici și care nu poate fi supusă logicii autofinanțării.

În plus, dependența de exploatarea forestiere generează o vulnerabilitate bugetară și o lipsă de predictibilitate financiară, întrucât volumul lucrărilor silvice este variabil și nu poate fi corelat cu necesitățile reale și constante ale managementului ariei naturale, precum paza, monitorizarea, cercetarea științifică, cartarea habitatelor, educația ecologică și implementarea planurilor de management.

Această abordare afectează inclusiv credibilitatea conceptului de conservare, întrucât, în plan instituțional și social, apare paradoxul finanțării protecției naturii din activități de exploatare a acesteia.

În contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova și al alinierii la practicile și standardele europene în domeniul conservării biodiversității, modelul de finanțare a ariilor naturale protejate trebuie reevaluat din perspectivă sistemică. În statele membre ale Uniunii Europene, ariile naturale protejate și siturile rețelei Natura 2000 sunt tratate ca infrastructură ecologică națională și europeană, iar finanțarea acestora este asigurată preponderent din bugetele publice, prin mecanisme financiare dedicate, completate de instrumente financiare europene și fonduri de mediu. Managementul acestor arii nu este condiționat de exploatarea resurselor naturale din interiorul lor, ci este susținut ca o obligație publică derivată din interesul general privind protecția patrimoniului natural.

Serviciile ecosistemice furnizate de ariile naturale – reglarea regimului hidrologic, protecția solului, stocarea carbonului, menținerea peisajului, conservarea biodiversității – sunt beneficii de interes colectiv, de care profită întreaga societate. În consecință, costurile aferente conservării trebuie internalizate la nivelul bugetului public, și nu transferate indirect asupra resursei naturale prin mecanisme de exploatare.

Finanțarea directă din bugetul de stat asigură coerența între regimul juridic de protecție și mecanismul financiar de susținere, elimină conflictul de interese dintre exploatare și conservare, permite planificarea bugetară multianuală în corelare cu

planurile de management și consolidează credibilitatea politicilor publice în domeniul conservării naturii.

În acest context, tratarea ariilor naturale protejate ca entități care trebuie să genereze resurse pentru propria funcționare reprezintă o abordare depășită și incompatibilă cu principiile moderne ale guvernantei de mediu. Modelul adecvat, consonant cu practicile europene și cu angajamentele asumate în procesul de integrare europeană, constă în finanțarea integrală și stabilă a ariilor naturale protejate din bugetul de stat, în calitatea lor de infrastructură ecologică strategică a țării.

Deși sectoarele forestiere incluse în fondul Ariilor Naturale Protejate de Stat se disting printr-o stare ecologică relativ mai bună comparativ cu alte suprafețe forestiere, managementul strategic și tehnic al rezervațiilor științifice, al rezervațiilor naturale și al altor categorii de arii protejate relevă deficiențe structurale majore. Starea actuală a ecosistemelor forestiere din interiorul acestor arii este influențată de practici istorice de gospodărire silvică necorespunzătoare, de politici anterioare care au favorizat regimuri de exploatare incompatibile cu conservarea, precum și de intervenții abuzive motivate de interese economice sau locale.

În consecință, se constată o neconcordanță evidentă între regimul de protecție declarat la nivel normativ și starea reală a ecosistemelor:

- a) dominanța arboretelor de origine vegetativă rezultate din aplicarea regimului de crâng, vulnerabile la schimbările climatice;
- b) existența tăierilor ilegale inclusiv în perimetrul ariilor protejate;
- c) sărăcirea genofondului speciilor autohtone;
- d) extinderea accelerată a speciilor invazive greu de controlat;
- e) diminuarea suprafețelor de stejărete autohtone până la niveluri comparabile cu salcâmetele artificiale;
- f) fragmentarea ecosistemelor forestiere prin dezvoltarea infrastructurii și construcțiilor antropice în interiorul ariilor protejate.

Toate aceste elemente demonstrează că, în lipsa unui regim de conservare autentic, gestionarea ariilor protejate a rămas subordonată, în fapt, gospodăririi forestiere.

O altă deficiență majoră rezultă din inegalitatea profundă de tratament instituțional și financiar între ariile protejate gestionate de entitățile silvice și cele aflate în gestiunea autorităților publice locale. Dacă ariile din cadrul Agenției „Moldsilva” beneficiază, indirect, de anumite resurse financiare provenite din activitatea forestieră desfășurată în alte sectoare, ariile protejate din afara fondului forestier nu sunt, în practică, acoperite de alocații bugetare dedicate. Acestea rămân la discreția deținătorilor de terenuri, care, în lipsa resurselor, nu pot asigura regimul de

conservare necesar unei arii protejate autentice. Ca urmare, starea ecologică a ariilor protejate din afara fondului forestier este, în multe cazuri, mai precară decât a celor gestionate de entitățile silvice.

Alocațiile bugetare primite anual de Agenția „Moldsilva”, în cuantum de circa 2–3% din cifra sa de afaceri, sunt destinate în principal cheltuielilor administrative ale aparatului central și acțiunilor de protecție fitosanitară, fără a asigura finanțarea directă a regimului de conservare al ariilor protejate.

O lacună normativă deosebit de gravă este lipsa planurilor de management pentru ariile naturale protejate. ***În prezent, doar Parcul Național „Orhei” dispune de un plan de management elaborat în sensul actual al termenului, care să stabilească obiectivele de conservare, măsurile de intervenție, zonarea funcțională, regimul activităților permise și interzise, precum și indicatorii de monitorizare.*** Ariile din cadrul fondului forestier sunt acoperite exclusiv de planuri de amenajament silvic, elaborate o dată la aproximativ 10 ani, care vizează strict gospodărirea resurselor forestiere. Ariile protejate din afara fondului forestier nu dispun nici măcar de asemenea instrumente.

Această situație confirmă că, în absența unor planuri de management dedicate, regimul de protecție al ariilor naturale rămâne unul declarativ, fără instrumente operaționale care să asigure realizarea obiectivelor de conservare prevăzute de lege.

Un indicator relevant al disfuncționalităților existente în sistemul de finanțare al ariilor naturale protejate îl constituie raportul dintre necesitățile reale de gestionare și alocațiile efective din bugetul de stat. Conform datelor aferente ultimilor ani, cheltuielile suportate de Agenția „Moldsilva” și entitățile silvice subordonate pentru gestionarea și întreținerea fondului ariilor naturale protejate de stat depășesc suma de 126 115,69 mii lei. În contrast, prin subprogramul bugetar 5404 „Dezvoltarea ariilor naturale protejate de stat”, pentru anul curent a fost alocată suma de doar 10 000,0 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 7,6% din necesitățile totale estimate.

Distribuirea acestor resurse limitate evidențiază, la rândul său, caracterul insuficient al finanțării publice: 4 000,0 mii lei pentru Î.S. „Rezervația Naturală Prutul de Jos”, 5 000,0 mii lei pentru I.P. „Parcul Național Orhei”, 500,0 mii lei pentru Î.S. „Rezervația Naturală Pădurea Domnească” și 500,0 mii lei pentru Î.S. „Rezervația Naturală Codrii”. Aceste alocații nu acoperă decât parțial cheltuielile minime de funcționare și nu permit asigurarea unui regim real de conservare, pază, monitorizare și management al ecosistemelor, fiind necesară compensarea diferenței prin resurse obținute din activități de gospodărire forestieră.

Prin contrast, în statele membre ale Uniunii Europene, finanțarea ariilor naturale protejate se bazează pe un principiu fundamental: asigurarea unei finanțări publice

stabile, independente de exploatarea resurselor naturale. În țări precum Franța și Germania, bugetele naționale, respectiv bugetele federale și ale landelor, alocă resurse directe pentru administrarea parcurilor naționale, rezervațiilor naturale și siturilor rețelei Natura 2000, în strictă corelare cu obiectivele de conservare și cu planurile de management aprobate. Activitățile de pază, monitorizare, restaurare ecologică și educație nu sunt condiționate de exploatarea masei lemnoase sau de alte forme de valorificare economică a resurselor naturale, ci sunt tratate ca obligații publice aferente gestionării patrimoniului natural.

Un element complementar al acestor modele îl constituie accesarea fondurilor europene de mediu, în special prin programul LIFE – Nature and Biodiversity, precum și utilizarea instrumentului Prioritised Action Frameworks (PAF) pentru planificarea și dimensionarea necesităților financiare ale siturilor protejate. Aceste instrumente permit armonizarea resurselor naționale cu cele europene și asigură o planificare financiară multianuală, fundamentată pe obiectivele de conservare.

În contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană și al necesității alinierii la standardele europene în domeniul conservării biodiversității, actualul model de finanțare al ariilor naturale protejate impune o reconsiderare profundă. Finanțarea acestora trebuie să se bazeze pe alocații publice directe din bugetul de stat, completate, după caz, prin accesarea fondurilor externe dedicate mediului, și să fie decuplată de lucrările de exploatare silvică sau alte forme de valorificare economică a resurselor naturale supuse regimului de protecție.

În lipsa acestei reforme, regimul juridic de protecție rămâne formal, iar capacitatea reală de administrare, monitorizare și conservare a patrimoniului natural protejat continuă să fie limitată de un mecanism financiar impropriu naturii și finalității ariilor naturale protejate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului instituie cadrul juridic și organizatoric de organizare și funcționare a Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” (IP „AANP”), persoană juridică de drept public, instituție bugetară finanțată din bugetul de stat, în care Ministerul Mediului exercită, în numele statului, calitatea de fondator.

Instituția publică nu se constituie ca persoană juridică nouă. Instituția Publică „Parcul Național Orhei” își modifică denumirea în Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale Protejate”, păstrându-și continuitatea juridică, numărul de identificare de stat, bunurile aflate în gestiune, contractele în derulare și raporturile de muncă ale

personalului. Denumirea constituie un atribut de identificare al persoanei juridice, care se modifică prin modificarea actului de constituire, în condițiile stabilite pentru adoptarea acestuia (art. 182 alin. (1) din Codul civil nr. 1107/2002), respectiv prin hotărâre a Guvernului.

Prin această reglementare se instituie, pentru prima dată în Republica Moldova, o entitate specializată, dedicată exclusiv administrării și gestionării fondului ariilor naturale protejate, cu competență la nivel național asupra tuturor ariilor protejate, siturilor rețelei Emerald, viitoarelor situri Natura 2000, coridoarelor ecologice și a rețelei ecologice.

Proiectul stabilește în mod expres statutul juridic al Administrației, modul de organizare a activității, regimul financiar-bugetar, patrimoniul, evidența și dările de seamă ale acesteia, precum și instrumentele operaționale necesare exercitării atribuțiilor în domeniul conservării biodiversității.

Un element structural esențial al proiectului îl constituie faptul că Administrația este definită ca instituție bugetară, finanțată direct din bugetul de stat, cu conturi în contul trezorerial și cu identitate juridică distinctă, ceea ce permite instituirea unui mecanism clar de finanțare publică a activităților de administrare, protecție și conservare a ariilor naturale protejate.

Proiectul asigură unificarea administrării ariilor naturale protejate într-un sistem instituțional unic, pornind de la instituția publică existentă, care administrează Parcul Național „Orhei”. Totodată, reconfigurarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” va permite extinderea structurii teritoriale prin instituirea a încă 5 subdiviziuni teritoriale, în vederea asigurării acoperirii administrative a tuturor categoriilor de arii naturale protejate și a unei gestionări eficiente și unitare a acestora. Astfel, vor fi create: Administrația Parcul Național Nistrul de Jos, Administrația Rezervației Biosferei Prutul de Jos, Administrația Rezervației Naturale Plaiul Fagului, Administrația Rezervației Naturale Codrii, Administrația Rezervației Naturale Pădurea Domnească.

Prin prevederile Statutului, sunt stabilite domeniile de competență ale Administrației, care acoperă integral spectrul activităților necesare administrării eficiente a ariilor naturale protejate: administrare, gestionare, pază și protecție, conservarea habitatelor și speciilor, restaurarea ecosistemelor, monitorizarea și raportarea, dezvoltarea sistemelor informaționale și promovarea educației ecologice și a turismului durabil.

Astfel, proiectul creează cadrul instituțional prin care funcțiile de implementare a politicilor publice în domeniul ariilor naturale protejate sunt concentrate într-o

singură entitate publică, specializată, cu competență națională, capabilă să asigure aplicarea uniformă a regimului de protecție pe întreg teritoriul țării.

Administrația dispune de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, deține conturi în contul trezorerial al Ministerului Finanțelor și își desfășoară activitatea în baza Statutului aprobat prin hotărâre de Guvern.

Misiunea Administrației constă în organizarea și realizarea activităților orientate spre asigurarea implementării politicilor publice în domeniul conservării biodiversității și administrării fondului ariilor naturale protejate, la nivel național, printr-un mecanism instituțional unitar.

Domeniile de competență ale Administrației vizează, în mod integrat:

1. administrarea, gestionarea, și managementul ariilor naturale protejate de stat, siturilor rețelei Emerald, viitoarelor situri rețelei Natura 2000, coridoarelor ecologice, peisajelor și a altor zone naturale protejate;
2. conservarea, protecția și restaurarea diversității biologice, habitatelor naturale și speciilor de floră și faună sălbatică;
3. monitorizarea și evaluarea stării patrimoniului natural;
4. gestionarea informațiilor, datelor și infrastructurii geospațiale privind patrimoniul natural.

În vederea realizării acestor domenii de competență, Administrația exercită un ansamblu complex de funcții care, în prezent, nu sunt consolidate într-o singură structură instituțională și totodată, nu sunt acoperite în totalitate nici de instituțiile existente și anume:

1. implementarea la nivel național a politicilor, strategiilor și actelor normative din domeniul protecției mediului și al ariilor naturale protejate;
2. elaborarea de regulamente, ghiduri, metodologii, instrucțiuni și proceduri în domeniile de competență;
3. elaborarea și implementarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate, siturile Emerald și Natura 2000;
4. gestionarea și întreținerea ariilor naturale protejate aflate în proprietate publică a statului, inclusiv realizarea lucrărilor de conservare, restaurare și protecție;
5. monitorizarea stării habitatelor și a populațiilor speciilor protejate, elaborarea listelor roșii și colectarea datelor primare din teritoriu;
6. asigurarea conectivității ecologice prin coridoare ecologice și zone tampon, integrate în rețeaua ecologică națională;
7. administrarea bazelor de date privind rețeaua națională de arii naturale protejate, regiunile biogeografice și arealul de distribuție a speciilor și habitatelor protejate;

8. asigurarea accesului publicului la informații de interes public privind ariile protejate și ecosistemele acestora;

9. acordarea de suport tehnic și metodologic autorităților administrației publice locale în domeniul conservării naturii;

10. furnizarea datelor necesare pentru raportarea periodică națională și internațională privind starea habitatelor și speciilor;

11. consultarea Agenției de Mediu în procesele de evaluare de mediu, inclusiv evaluarea impactului asupra mediului și evaluarea strategică de mediu;

12. realizarea parteneriatelor cu instituții publice, organizații neguvernamentale și alți parteneri relevanți;

13. promovarea dezvoltării locale durabile în comunitățile aferente ariilor protejate;

14. organizarea activităților de formare profesională și conștientizare publică;

15. dezvoltarea mecanismelor de finanțare durabilă pentru rețeaua ariilor protejate, inclusiv prin atragerea fondurilor internaționale;

16. asigurarea cooperării internaționale, inclusiv în cadrul convențiilor Ramsar, Berna, CMS, CITES, etc. precum și gestionarea zonelor transfrontaliere;

17. organizarea centrelor de vizitare și educație ecologică în ariile protejate de importanță națională și internațională.

Prin aceste prevederi, proiectul creează cadrul instituțional prin care toate funcțiile necesare administrării reale a ariilor naturale protejate sunt concentrate într-o singură entitate publică specializată, cu competență la nivel național.

Elementul definitoriu al prezentului proiect constă în schimbarea de paradigmă în modul în care statul abordează administrarea ariilor naturale protejate, prin trecerea de la un sistem fragmentat, dependent de mecanisme indirecte de finanțare și lipsit de un centru unic de responsabilitate, la un sistem unitar, profesionist și finanțat direct din bugetul public, ceea ce permite aplicarea efectivă a cadrului normativ existent și integrarea reală a angajamentelor internaționale în mecanismele naționale de administrare.

De asemenea, proiectul creează cadrul instituțional pentru elaborarea și implementarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate, siturile Emerald și, în perspectiva desemnării rețelei Natura 2000, pentru siturile acesteia, înlocuind practica actuală de gestionare exclusivă prin amenajament silvic sau, în multe cazuri, lipsa totală a unui instrument de planificare specific conservării.

O noutate semnificativă constă în integrarea tuturor ariilor naturale protejate, inclusiv a celor aflate în afara fondului forestier de stat și în gestiunea autorităților

administrației publice locale, într-un mecanism național de administrare și suport tehnic, asigurând aplicarea uniformă a regimului de protecție pe întreg teritoriul țării.

În cadrul Instituției Publice „Administrația Ariilor Naturale Protejate”, vor fi constituite subdiviziuni teritoriale cu statut de direcții, organizate pe principii teritoriale, astfel încât să asigure acoperirea integrală a teritoriului Republicii Moldova. În acest scop, teritoriul țării va fi divizat în 6 unități teritoriale de administrare, fiecare fiind gestionată de o direcție teritorială, în vederea asigurării coordonării, monitorizării și gestionării eficiente a ariilor naturale protejate de stat din aria sa de competență.

Totodată, proiectul creează cadrul pentru dezvoltarea sistemelor informaționale, bazelor de date geospațiale și mecanismelor de monitorizare și raportare, indispensabile pentru gestionarea modernă a patrimoniului natural și pentru raportările naționale și internaționale în domeniul biodiversității.

Prin atribuțiile conferite, Administrația devine instrumentul instituțional prin care statul poate asigura conectivitatea ecologică între ariile protejate, dezvoltarea coridoarelor ecologice, promovarea educației ecologice, turismului durabil și dezvoltării locale durabile în comunitățile aferente acestora.

În esență, proiectul nu introduce doar o nouă entitate administrativă, ci instituie un nou model de guvernanță a ariilor naturale protejate, bazat pe administrare publică dedicată, finanțare bugetară directă, planificare prin planuri de management, monitorizare științifică și integrare în rețelele ecologice naționale și internaționale.

Această schimbare creează premisele reale pentru alinierea Republicii Moldova la practicile europene în domeniul conservării biodiversității și pentru transformarea ariilor naturale protejate din entități juridice formale în unități funcționale de conservare efectivă a patrimoniului natural.

Structura AANP, care urmează să includă următoarele subdiviziuni:

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

a Instituției Publice Administrația Ariei Naturale Protejate

Director

Director adjunct

Consiliul științific

Serviciul conservarea ecosistemelor și habitatelor;

Serviciul monitorizare, cercetare și evaluare

Serviciul managementul ariilor naturale protejate, situri Emerald/Natura 2000;

Serviciul implementare și coordonare a proiectelor;

Serviciul juridic, resurse umane și achiziții

Serviciul educație, comunicare și turism ecologic

Serviciul financiar și administrarea patrimoniului
 Serviciul tehnologii informaționale și infrastructura geospațială
 Secretariat
 Subdiviziuni teritoriale (cu statut de direcții)
 Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Parcului Național „Orhei”
 Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Parcului Național „Nistrul de Jos”
 Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației Biosferei „Prutul de Jos”
 Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației științifice „Plaiul Fagului”
 Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației științifice „Codru”
 Subdiviziunea responsabilă de gestionarea Rezervației științifice „Pădurea Domnească”

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea 1: Menținerea sistemului actual de administrare

Descriere generală:

Această opțiune presupunea continuarea administrării ariilor naturale protejate prin entitățile existente, fără înființarea unei instituții centrale unice. În prezent, managementul ariilor protejate este fragmentat: unele rezervații și parcuri naționale sunt administrate de entități silvice subordonate Agenției „Moldsilva”, anumite situri Emerald și rezervații naturale sunt gestionate de autorități publice locale, iar pentru unele situri și arii cu importanță internațională nu există administrator desemnat. Această structură dispersată generează lacune administrative și operaționale în implementarea politicilor publice de protecție a biodiversității.

Lacune juridice și administrative:

1. Lipsa unui cadru instituțional unitar creează incertitudine în aplicarea regimului juridic al ariilor protejate, inclusiv în ceea ce privește obligativitatea respectării statutului legal de arie protejată.

2. Nu există o instituție dedicată exclusiv administrării și protecției ariilor naturale protejate, ceea ce limitează capacitatea de a elabora și implementa planuri de management integrate.

3. Fragmentarea responsabilităților generează conflicte de competență între entitățile implicate, cu impact negativ asupra exercitării drepturilor și obligațiilor prevăzute de Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat și Legea nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică.

Lacune ecologice și de conservare:

Administrația fragmentată nu poate asigura monitorizarea unitară a habitatelor și speciilor protejate, ceea ce împiedică raportarea eficientă către convențiile internaționale.

Planurile de management lipsesc sau sunt neadaptate la cerințele reale de protecție a biodiversității; unele arii sunt gestionate prin amenajamente silvice, care nu corespund necesităților conservării speciilor prioritare.

Fragmentarea administrativă reduce capacitatea de reacție la amenințările ecologice (defrișări ilegale, braconaj, degradarea habitatelor), afectând conectivitatea ecologică între arii și menținerea coridoarelor biologice.

Motivul ne-acceptării:

Menținerea sistemului actual nu aduce îmbunătățiri substanțiale în guvernarea ariilor protejate, nu asigură implementarea uniformă a legislației, nu permite o planificare strategică pe termen mediu și lung și nu răspunde cerințelor internaționale de conservare a biodiversității. În contextul integrării rețelei Emerald și pregătirii pentru rețeaua Natura 2000, această opțiune nu este viabilă, întrucât nu garantează coordonarea, responsabilitatea unitară și expertiza necesară pentru administrarea durabilă a patrimoniului natural al Republicii Moldova.

Opțiunea 2: Delegarea administrării tuturor ariilor naturale protejate către Agenția „Moldsilva”

Descriere generală:

Această opțiune presupunea centralizarea administrării tuturor ariilor naturale protejate sub coordonarea Agenției „Moldsilva”, inclusiv a rezervațiilor, parcurilor naționale, siturilor Emerald și a zonelor aflate anterior în gestiunea autorităților publice locale. Astfel, Moldsilva ar fi devenit autoritatea unică responsabilă pentru implementarea politicilor de conservare, monitorizare, protecție și restaurare a ecosistemelor.

Avantaje posibile:

1. Ar fi asigurat un cadru instituțional unitar, cu responsabilități clar definite și planuri de management coordonate pentru toate ariile protejate.
2. Ar fi permis standardizarea procedurilor și metodologiilor de conservare, monitorizare și raportare, inclusiv pentru angajamentele internaționale.
3. Ar fi facilitat utilizarea resurselor financiare și umane în mod centralizat, optimizând eficiența și capacitatea de reacție la incidente ecologice (defrișări, specii invazive, braconaj).

Lacune juridice și administrative:

1. Conflicte de competență cu autoritățile publice locale: transferul tuturor ariilor către Moldsilva ar fi necesitat modificări legislative și negocieri privind proprietatea și drepturile de administrare ale terenurilor.

2. Lipsa cadrului normativ specific pentru centralizare totală: Legea nr. 1538/1998 și alte acte normative nu prevăd expres delegarea integrală a ariilor naturale protejate către o singură agenție, ceea ce ar fi generat necesitatea unor acte normative suplimentare și perioade de tranziție juridică.

3. Ar fi existat riscul ca gestiunea să devină excesiv birocratică, pierzându-se implicarea și responsabilitatea comunităților locale, factor esențial în conservarea durabilă a biodiversității.

Lacune ecologice și de conservare:

1. Centralizarea ar fi permis monitorizare și raportare unitară, însă suprapunerea ariilor protejate cu funcții silvice tradiționale ar fi putut genera conflicte între exploatarea resurselor și conservare.

2. Lipsa implicării directe a autorităților locale și a comunităților în administrarea ariilor ar fi putut reduce eficacitatea măsurilor de protecție pe teren, inclusiv în zone cu populație umană densă sau cu activități agricole.

3. Posibila concentrare excesivă pe ariile forestiere, datorită experienței Moldsilva, ar fi neglijat alte tipuri de arii protejate (rezervații peisajere, monumente naturale, grădini zoologice/dendrologice), afectând managementul holistic al biodiversității.

Motivul ne-acceptării:

Deși centralizarea totală ar aduce beneficii administrative și economice, riscurile juridice, sociale și ecologice fac opțiunea nefezabilă. Aceasta ar fi necesitat modificări legislative ample, implicarea comunităților locale ar fi fost redusă, iar focusul pe administrarea forestieră ar fi putut diminua protecția holistică a ecosistemelor și a speciilor. Prin urmare, opțiunea nu asigură echilibrul necesar între centralizare, implicare locală și diversitatea tipurilor de arii protejate, esențial pentru atingerea obiectivelor internaționale și naționale de conservare.

Opțiunea 3: Contractarea gestionării către organizații neguvernamentale sau parteneriate public–private

Descriere generală:

Această opțiune presupunea delegarea gestionării ariilor naturale protejate către organizații neguvernamentale (ONG-uri) specializate în conservarea biodiversității sau prin parteneriate public–private (PPP), păstrând proprietatea publică a terenurilor. Rolul statului și al Ministerului Mediului ar fi fost de coordonare

și supraveghere, iar ONG-urile sau partenerii privați ar fi implementat activități de conservare, monitorizare, restaurare și educație ecologică.

Avantaje posibile:

1. Acces la expertiză tehnică și specializată din partea organizațiilor de mediu cu experiență internațională.
2. Posibilitatea de mobilizare de fonduri externe și donații pentru proiecte de conservare, educație ecologică și restaurarea habitatelor.
3. Implementarea unor modele inovative de management, inclusiv turism durabil și servicii ecosistemice, cu implicarea comunităților locale.

Lacune juridice și administrative:

1. Absența unui cadru normativ explicit care să reglementeze contractarea integrală a managementului ariilor naturale protejate către entități private sau organizații neguvernamentale, situație ce ar putea genera neconformități cu prevederile Legii nr. 1538/1998 și ale Legii nr. 94/2007.
2. Dificultăți în asigurarea exercitării efective a controlului și monitorizării regimului de protecție, în condițiile în care organizațiile neguvernamentale nu au statut de autoritate publică, iar responsabilitățile legale instituite în sarcina statului nu pot fi delegate în totalitate.
3. Riscul apariției unui conflict de interese în cadrul parteneriatelor public-private, între obiectivele economice ale partenerului și imperativele de conservare strictă a biodiversității, în special în ariile cu potențial turistic sau cu resurse susceptibile de valorificare economică.

Lacune ecologice și de conservare:

1. Fragmentarea implementării, deoarece fiecare ONG sau partener privat ar putea aplica metodologii diferite, afectând consistența planurilor de management și conectivitatea ecologică între ariile protejate.
2. Riscul ca ariile protejate mai puțin atractive economic să fie neglijate, primind resurse insuficiente pentru monitorizare și conservare.
3. Posibilă dependență de fonduri externe și donații, ceea ce afectează stabilitatea pe termen lung a programelor de protecție și restaurare a habitatelor și speciilor.

Motivul ne-acceptării:

Deși această opțiune poate aduce expertiză și resurse suplimentare, nu asigură controlul legal complet asupra ariilor protejate și poate genera inconsistența în aplicarea regimului de protecție. În plus, nu garantează alocarea echitabilă de resurse către toate tipurile de arii protejate și creează riscuri ecologice și juridice în cazul neîndeplinirii obligațiilor contractuale sau al unor interese economice contradictorii.

În consecință, modelul nu este viabil ca soluție unitară pentru administrarea întregului fond național de arii protejate.

Opțiunea 4: Crearea administrațiilor separate pentru fiecare categorie majoră de arii protejate

Descriere generală:

Această opțiune presupunea instituirea unor administrații distincte pentru fiecare tip principal de arie protejată (de exemplu: parcuri naționale, rezervații științifice, rezervații peisajere, situri Emerald și Natura 2000), fiecare structură având propriul statut juridic, resurse financiare și planuri de management. Statul ar fi exercitat rolul de fondator pentru fiecare entitate, iar coordonarea națională ar fi fost realizată prin Ministerul Mediului sau alte organisme de supraveghere.

Avantaje posibile:

1. Permite specializarea administrativă și tehnică în funcție de specificul fiecărei categorii de arii protejate, de exemplu gestionarea ariilor forestiere diferit față de grădinile zoologice sau siturile umede.

2. Dezvoltă expertiză și proceduri dedicate pentru fiecare tip de ecosistem sau habitat protejat, inclusiv monitorizare și restaurare adaptată.

3. Crește vizibilitatea și responsabilitatea fiecărei entități în gestionarea ariilor protejate, consolidând imaginea instituțională și eficiența implementării politicilor naționale de conservare.

Lacune juridice și administrative:

1. Crearea mai multor administrații ar genera complexitate legislativă și administrativă majoră, necesitând multiple acte normative pentru fiecare entitate, precum și reglementări distincte privind patrimoniul, finanțarea, evidența contabilă și responsabilitățile juridice.

2. Riscul de suprapuneri sau conflicte de competență între administrații, mai ales în ariile care au categorii mixte sau habitate transversale (de exemplu situri Emerald și rezervații naturale).

3. Costuri de funcționare crescute datorită multiplicării structurilor, personalului, infrastructurii și echipamentelor.

Lacune ecologice și de conservare:

1. Fragmentarea administrativă poate reduce coerența strategiilor naționale de conservare, afectând conectivitatea ecologică, coridoarele ecologice și gestionarea transfrontalieră a speciilor și habitatelor.

2. Diferențele în resurse și expertiză între administrații pot conduce la inechități în protecția ariilor mai mici sau mai puțin vizibile, afectând echilibrul ecosistemic și implementarea angajamentelor internaționale (Natura 2000, Ramsar, UNESCO).

Motivul ne-acceptării:

Deși specializarea poate crește performanța administrativă pe tip de arie, multiplicarea instituțiilor ar genera costuri mari, riscuri de fragmentare și complexitate legislativă excesivă, împiedicând o viziune strategică coerentă la nivel național. Această opțiune nu asigură integrarea eficientă a ariilor protejate în rețeaua ecologică națională și ar fi dificil de implementat pe termen scurt, în special pentru a respecta angajamentele internaționale și principiile de management durabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Crearea IP AANP sub autoritatea Ministerului Mediului, ca persoană juridică de drept public, finanțată din bugetul de stat și cu statut de instituție bugetară, nu reprezintă doar instituirea unei noi entități organizatorice, ci constituie o reconfigurare sistemică a modului în care statul își exercită atribuțiile constituționale și legale în domeniul protecției patrimoniului natural. În prezent, administrarea ariilor naturale protejate, a siturilor rețelei Emerald, a habitatelor naturale și a speciilor de interes național și internațional este dispersată între mai multe autorități și entități publice, fără un centru unic de responsabilitate administrativă, fără o coordonare operațională unitară și fără o capacitate instituțională specializată dedicată exclusiv acestui domeniu.

Prin instituirea IP AANP, sectorul public dobândește o structură specializată, dedicată și profesionistă, cu competență explicită în administrarea, gestionarea, paza și protecția fondului ariilor naturale protejate și a componentelor rețelei ecologice naționale. Acest fapt determină o clarificare substanțială a responsabilităților administrative, elimină suprapunerile de competențe și reduce fragmentarea instituțională existentă între autorități publice centrale, autorități publice locale și alte entități implicate incidental în gestionarea acestor teritorii.

Impactul asupra sectorului public se manifestă în primul rând prin consolidarea capacității administrative a statului în domeniul conservării naturii. Administrația, având misiunea expresă de implementare a politicilor publice în domeniile stabilite prin statut, transformă obligațiile normative existente în activități administrative concrete, continue și profesioniste. În lipsa unei asemenea structuri, numeroase prevederi legale rămân dificil de aplicat în practică din cauza lipsei unei entități responsabile exclusiv de operaționalizarea acestora.

Un alt efect major asupra sectorului public constă în instituirea unui centru unic de competență tehnică și informațională. Prin atribuțiile privind administrarea sistemelor informaționale, a bazelor de date, a platformelor digitale și a infrastructurii

geospațiale pentru arii protejate, habitate și specii, IP AANP devine nucleul tehnic al statului în domeniul datelor privind patrimoniul natural. Aceasta permite integrarea informațiilor în infrastructura națională de date spațiale și elimină situația actuală în care datele sunt dispersate, incomplete sau gestionate neuniform de diverse entități.

Impactul este semnificativ și din perspectiva eficientizării utilizării resurselor bugetare. Deși instituția este finanțată din bugetul de stat, crearea acesteia nu generează o dublare a cheltuielilor publice, ci permite preluarea și organizarea coerentă a unor sarcini deja exercitate fragmentat de alte autorități, adesea fără eficiență administrativă. Centralizarea administrării reduce costurile indirecte generate de lipsa coordonării, de intervențiile sporadice și de gestionarea neuniformă a teritoriilor protejate.

Din punct de vedere instituțional, IP AANP produce un efect de clarificare a raporturilor dintre autoritățile publice implicate în domeniu. Ministerul Mediului își exercită rolul de fondator și de autoritate de politici publice, în timp ce Administrația devine instrumentul executiv specializat al statului pentru implementarea acestor politici. Această delimitare între funcția de reglementare și funcția de administrare reprezintă o consolidare a principiilor bunei guvernări în sectorul public.

În plan funcțional, instituirea IP AANP contribuie la profesionalizarea activităților de pază, protecție și restaurare a ecosistemelor naturale, domenii care, în prezent, sunt exercitate fie incidental, fie fără o abordare sistemică. Aceasta conduce la reducerea presiunii asupra altor autorități publice care, în prezent, gestionează aceste sarcini în paralel cu alte atribuții principale.

Nu în ultimul rând, impactul asupra sectorului public se manifestă prin dezvoltarea dimensiunii de educație ecologică și turism ecologic, domenii care devin parte integrantă a activității instituționale a statului în raport cu ariile naturale protejate, depășind abordarea strict conservativă și integrând componenta de valorificare durabilă a patrimoniului natural.

Instituirea IP AANP va avea un impact direct asupra autorităților administrației publice locale care dețin în proprietate sau administrează terenuri și obiective incluse în fondul ariilor naturale protejate. În acest context, crearea unei instituții specializate va permite stabilirea unor relații contractuale clare între IP AANP și APL, inclusiv prin încheierea contractelor de gestiune, în condițiile legislației, în vederea asigurării administrării eficiente a ariilor naturale protejate și implementării măsurilor de conservare, protecție și restaurare corespunzătoare valorilor naturale existente.

Mecanismul respectiv va permite APL-urilor care nu dispun de capacitatea instituțională, tehnică sau financiară necesară pentru administrarea corespunzătoare a ariilor naturale protejate aflate în proprietatea lor să beneficieze de suportul unei

instituții specializate, fără afectarea dreptului de proprietate asupra bunurilor respective. Astfel, IP AANP va putea asigura, în baza contractelor de gestiune, implementarea planurilor de management, a măsurilor de conservare și restaurare, monitorizarea stării habitatelor și speciilor, precum și alte acțiuni necesare pentru menținerea și îmbunătățirea stării de conservare a valorilor naturale.

Totodată, instituirea acestui mecanism va reduce sarcinile administrative și tehnice ale APL-urilor în ceea ce privește gestionarea ariilor naturale protejate și va contribui la utilizarea mai eficientă a resurselor disponibile pentru conservarea acestora. În același timp, APL-urile vor păstra posibilitatea de a participa la stabilirea priorităților de management și la dezvoltarea activităților compatibile cu regimul de protecție, inclusiv a celor de turism ecologic, educație pentru mediu și dezvoltare locală durabilă. Prin urmare, instituirea IP AANP creează un mecanism de cooperare între administrația publică centrală și APL, prin care responsabilitatea pentru conservarea valorilor naturale poate fi asigurată într-un mod mai eficient, fără a afecta regimul juridic al proprietății asupra terenurilor și bunurilor incluse în ariile naturale protejate.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Conform estimărilor, costurile necesare pentru operaționalizarea Administrației Ariei Naturale Protejate sunt evaluate la aproximativ 8.736.680,55 lei în anul 2027, urmând să crească la 9.116.798,14 lei în 2028 și la 9.519.721,66 lei în 2029 (Tabelul 1).

Estimările includ cheltuielile curente necesare pentru funcționarea instituției, precum și unele cheltuieli pentru dotarea de bază, inclusiv mijloace de transport, echipamente și tehnică de calcul. Pe componenta investițională, estimările nu includ costurile aferente clădirilor, construcției sau renovării sediilor și nici alte investiții capitale majore, acestea urmând, după caz, să fie evaluate și bugetate separat.

Cheltuielile de salarizare pentru 30 de unități de personal au fost estimate pornind de la salariul lunar al tuturor angajaților instituției publice, fiind de 343 711 lei lunar, ajustat anual cu 6%. Astfel, fondul de salarizare este estimat la 4,12 milioane lei în 2027, 4,37 milioane lei în 2028 și 4,63 milioane lei în 2029. Cheltuielile salariale constituie, totodată, baza de calcul pentru o parte importantă a cheltuielilor operaționale.

Pentru achiziția de bunuri și servicii este prevăzută o alocare echivalentă cu 30% din cheltuielile de salarizare, respectiv 1,236 milioane lei în 2027, 1,311 milioane lei în 2028 și 1,389 milioane lei în 2029. Suplimentar, pentru perfecționarea profesională a personalului sunt prevăzute resurse în cuantum de 10% din cheltuielile

salariale, ceea ce reprezintă circa 0,412 milioane lei în 2027, 0,437 milioane lei în 2028 și 0,463 milioane lei în 2029.

O componentă importantă este reprezentată de transportul și întreținerea mijloacelor de transport. Pentru exploatarea acestora se estimează un necesar de aproximativ 22% din efectivul de personal, ceea ce corespunde unui număr de aproximativ 7 autovehicule pentru un efectiv de 30 de unități de personal. La un cost mediu anual de 8000 lei per autovehicul, cheltuielile anuale estimate constituie circa 56 900 lei. Separat, pentru procurarea mijloacelor de transport este prevăzută suma de 2,1 milioane lei anual, calculată pentru aproximativ 7 unități, la un cost mediu de 300 000 lei per unitate.

Pentru serviciile comunale (utilități) sunt estimate cheltuieli reprezentând 5% din fondul de salarizare, respectiv 206,0 mii lei în 2027, 218,5 mii lei în 2028 și 231,5 mii lei în 2029. Pentru produse și servicii IT este prevăzută o alocare de 3% din fondul de salarizare, respectiv 123,6 mii lei în 2027, 131,1 mii lei în 2028 și 138,9 mii lei în 2029. Aceeași pondere de 3% este prevăzută pentru echipamente, respectiv 123,6 mii lei în 2027, 131,1 mii lei în 2028 și 138,9 mii lei în 2029.

Alte cheltuieli necesare funcționării instituției includ îmbrăcămintea și echipamentul de lucru, reparațiile și întreținerea, precum și serviciile publice și de promovare, fiecare dintre aceste categorii fiind estimate la câte 1% din cheltuielile salariale. În anul 2027, fiecare dintre aceste categorii necesită aproximativ 41,2 mii lei, valoarea urmând să ajungă la circa 46,3 mii lei în 2029. Pentru deplasările de serviciu și cheltuielile de reprezentare este prevăzută câte o alocare de 0,3% din fondul de salarizare, respectiv aproximativ 12,36 mii lei pentru fiecare categorie în 2027, cu o creștere până la aproximativ 13,89 mii lei în 2029.

Pentru asigurarea infrastructurii digitale de bază sunt prevăzute, de asemenea, cheltuieli pentru echipamente informatice și de comunicații, estimate la 112,50 mii lei anual, precum și pentru licențe software, în valoare de 18,00 mii lei anual. Aceste costuri au fost calculate în raport cu numărul de personal și necesarul minim de dotare tehnică.

În ansamblu, structura costurilor indică faptul că principala presiune asupra bugetului este determinată de cheltuielile de personal și de costurile operaționale direct asociate acestora. Creșterea costului total de la 8.736.680,55 mii lei în 2027 la 9.519.721,66 mii lei în 2029, respectiv cu aproximativ 783.041,11 mii lei (+8,96%), este determinată în principal de majorarea anuală estimată a salariilor și, implicit, de creșterea categoriilor de cheltuieli calculate procentual în raport cu fondul de salarizare.

Tabelul 1. Estimarea costurilor pentru operaționalizarea Administrației Ariei Naturale Protejate în perioada 2027-2029

Nr.	Categoria	Baza de calcul	2027 (lei)	2028 (lei)	2029 (lei)
1	Salarizarea personalului	30 angajați; 343 711 lei/lună, +6% anual	4 124 532	4 372 004	4 634 324
2	Achiziții de bunuri și servicii	30% din salarizare	1 237 359	1 311 601,2	1390297,2
3	Servicii de comunicații	150 lei/lună × 30 angajați × 12 luni	54 000,00	54 000,00	54 000,00
4	Întreținerea mijloacelor de transport	30 × 8 000 lei	56 900,00	56 900,00	56 900,00
5	Îmbrăcăminte și echipament de lucru	2 000 lei × 30 angajați	60 000,00	60 000,00	60 000,00
6	Deplasări de serviciu	0,3% din salarizare	12 373,596	13 116,012	13 902,972
7	Reparații și întreținere	1% din salarizare	41 245,32	43 720,04	46 343,24
8	Perfecționare profesională	10% din salarizare	412 453,2	437 200,4	463 432,4
9	Servicii comunale (utilități)	5% din salarizare	206 226,6	218 600,2	231 716,2
10	Produse și servicii IT	3% din salarizare	123 735,96	131 160,12	139 029,72
11	Cheltuieli de reprezentare	0,3% din salarizare	12 373,596	13 116,012	13 902,972
12	Servicii publice și de promovare	1% din salarizare	41 245,32	43 720,04	46 343,24
13	Mașini și echipamente	3% din salarizare	123 735,96	131 160,12	139 029,72
14	Mijloace de transport	7 × 300 000 lei	2100 000,00	2 100 000,00	2 100 000,00
15	Echipamente informatice și de comunicații	25% × 30 × 15 000 lei	112 500,00	112 500,00	112 500,00
16	Licențe software	20% × 30 × 3 000 lei	18 000,00	18 000,00	18 000,00
TOTAL			8.736.680,55	9.116.798,14	9.519.721,66

Conform situațiilor financiare pentru anul 2025, structurile existente de administrare a ariilor naturale protejate au înregistrat venituri proprii în valoare totală de aproximativ 50,30 milioane lei (**Tabelul 2**). Principala sursă a acestor venituri o constituie valorificarea masei lemnoase, la care se adaugă veniturile obținute din prestarea unor servicii, activități turistice și alte activități specifice permise în cadrul ariilor naturale protejate.

Masa lemnoasă valorificată de rezervațiile naturale nu provine din exploatare forestiere comerciale în sensul gospodăririi obișnuite a pădurilor, ci rezultă preponderent din lucrările silvotecnice și de conservare necesare administrării ecosistemelor forestiere, inclusiv lucrări de igienă, extragerea arborilor uscați, vătămați sau afectați de boli și dăunători, precum și alte intervenții autorizate în conformitate cu regimul de protecție aplicabil. Valorificarea materialului lemnos rezultat din asemenea lucrări generează în prezent o parte importantă a veniturilor proprii ale rezervațiilor.

În anul 2025, cele mai mari venituri au fost înregistrate de Î.S. Rezervația Naturală „Plaiul Fagului” – 19,67 milioane lei, urmată de Î.S. Rezervația Naturală „Pădurea Domnească” – 13,71 milioane lei și Î.S. Rezervația Naturală „Codrii” – 12,34 milioane lei. Î.S. „Prutul de Jos” a înregistrat venituri de aproximativ 4,57 milioane lei. Pentru I.P. Parcul Național „Orhei” și I.P. Parcul Național „Nistrul de Jos” nu sunt reflectate venituri în tabelul analizat.

Tabelul 2. Veniturile întreprinderilor de stat care administrează arii naturale conform situației financiar pentru anual 2025

Nr.	Denumirea ariei protejate	Venituri
1	Î.S. „Rezervația Naturală Codrii”	12.344.128 MDL
2	Î.S. „Rezervația Naturală Plaiul Fagului”	19.672.183 MDL
3	Î.S. „Rezervația Naturală Pădurea Domnească”	13.713.414 MDL
4	Î.S. „Prutul de Jos”	4.567.831 MDL
5	I.P. „Parcul Național Orhei”	-
6	I.P. „Parcul Național Nistrul de Jos”	-

În ceea ce privește resursele umane, pentru operaționalizarea Administrației Ariei Naturale Protejate se estimează un necesar total de 30 de unități de personal.

Modelul propus urmărește asigurarea unui echilibru între capacitatea instituțională centrală responsabilă de coordonare, elaborarea metodologiilor, monitorizare, suport științific și administrativ, și capacitatea operațională din teritoriu, necesară pentru gestionarea efectivă a ariilor naturale protejate.

La nivel regional, din cele 30 de unități vor fi distribuite în funcție de suprafața ariilor protejate, specificul acestora și necesarul de activități de conservare, monitorizare, întreținere și interacțiune cu vizitatorii. Structura de personal va include specialiști în conservarea biodiversității, biologi, specialiști în protecția peisajului, personal pentru întreținerea infrastructurii și activităților din teren, precum și personal pentru administrarea vizitatorilor și activități de educație.

Conducerea instituției este asigurată de director, cu responsabilități distincte pentru domeniul conservării și pentru administrarea instituțională. Structura centrală include Serviciul conservarea ecosistemelor și habitatelor; Serviciul monitorizare, cercetare și evaluare; Serviciul managementul ariilor naturale protejate, situri Emerald/Natura 2000; Serviciul implementare și coordonare a proiectelor; Serviciul juridic, resurse umane și achiziții; Serviciul educație, comunicare și turism ecologic; Serviciul financiar și administrarea patrimoniului; Serviciul tehnologii informaționale și infrastructura geospațială; Secretariat

Conform datelor disponibile la 31 decembrie 2025, structurile existente de administrare a ariilor naturale protejate dispuneau, în total, de 116,5 unități de personal (**Tabelul 5**). Personalul era distribuit între cele patru rezervații naturale și Instituția

Publică Parcul Național „Orhei”, cu diferențe semnificative în ceea ce privește efectivele de personal.

Tabelul 5. Statele de personal ale structurilor existente de administrare a ariilor protejate.

#	Denumirea ariei naturale	Nr. unități (total)
1	Rezervația naturală „Prutul de Jos”	12,5
2	Rezervația Naturală „Plaiul Fagului”	36,5
3	Rezervația Naturală „Pădurea Domnească”	36,5
4	Rezervația Naturală „Codrii”	31
5	Instituția Publică Parcul Național „Orhei”	16,5
Total		116,5

Cele mai mari state de personal erau înregistrate în cadrul Rezervației Naturale „Plaiul Fagului” și Rezervației Naturale „Pădurea Domnească”, cu câte 36,5 unități, urmate de Rezervația Naturală „Codrii”, cu 31 de unități. Instituția Publică Parcul Național „Orhei” dispunea de 16,5 unități, iar Rezervația Naturală „Prutul de Jos” avea cel mai redus efectiv, de 12,5 unități.

Prin raportare la aceste date, efectivul-limită de 30 de unități se constituie pornind de la cele 16,5 unități de personal de care dispune Instituția Publică „Parcul Național Orhei”, diferența de 13,5 unități fiind asigurată prin instituirea funcțiilor necesare structurii centrale și subdiviziunilor teritoriale, în limita alocațiilor bugetare aprobate. Cele 100 de unități de personal ale celor patru întreprinderi de stat (116,5 – 16,5), veniturile proprii ale acestora, de circa 50,30 milioane lei, precum și efectul bugetar al renunțării la finanțarea din valorificarea masei lemnoase nu fac obiectul prezentului proiect și urmează a fi fundamentate în cadrul hotărârii Guvernului privind reorganizarea întreprinderilor de stat respective.

La fundamentarea necesarului inițial de personal au fost luate în considerare principalele funcții care trebuie asigurate de instituție, inclusiv: planificarea și organizarea managementului ariilor naturale protejate; conservarea speciilor, habitatelor și ecosistemelor; monitorizarea stării biodiversității; efectuarea evaluărilor și cercetărilor de teren; prevenirea și gestionarea factorilor de presiune și a amenințărilor asupra biodiversității; supravegherea și întreținerea infrastructurii ariilor protejate; administrarea vizitatorilor și dezvoltarea turismului ecologic; educația ecologică și comunicarea publică; actualizarea informațiilor geospațiale și a bazelor de date; precum și exercitarea funcțiilor juridice, financiare, de achiziții publice, resurse umane și administrare a patrimoniului.

În cadrul fiecărei structuri teritoriale, personalul va asigura, în limita efectivului disponibil, funcțiile de conservare și monitorizare a biodiversității,

activitățile de teren, supravegherea și întreținerea infrastructurii, relaționarea cu vizitatorii și comunitățile locale, educația ecologică, colectarea și transmiterea datelor, precum și raportarea către structura centrală. Organizarea propusă urmărește asigurarea unui nivel minim de capacitate operațională pentru fiecare structură teritorială, astfel încât activitățile care necesită prezență fizică în teren să nu fie dependente exclusiv de capacitatea structurii centrale.

Totodată, trebuie subliniat că efectivul de 30 de unități nu reprezintă necesarul maxim sau definitiv de personal al instituției, ci un nivel inițial, stabilit pentru etapa de operaționalizare. Necesitatea reală de personal este mai mare, fiind estimată la cel puțin 130 de persoane, având în vedere amploarea responsabilităților care urmează să fie preluate, suprafața și diversitatea ariilor naturale protejate, necesitatea unei prezențe permanente în teren, precum și dezvoltarea progresivă a activităților de monitorizare, conservare, cercetare, educație și administrare a vizitatorilor.

În acest context, constituirea instituției cu 30 de unități trebuie privită ca o etapă inițială de creare a capacității administrative și operaționale, care permite instituției să își formeze structura funcțională, să stabilească și să operaționalizeze mecanismele de administrare unitară a ariilor naturale protejate, să asigure prezența minimă necesară în teritoriu și să creeze procesele instituționale de planificare, monitorizare, raportare și coordonare. Această abordare permite inițierea activității într-un cadru instituțional realist și sustenabil, fără a presupune din prima etapă acoperirea integrală a necesarului potențial de personal.

În același timp, dimensionarea propusă urmărește evitarea supradimensionării instituției la etapa inițială de operaționalizare. Ulterior, în funcție de rezultatele activității instituției, volumul efectiv de muncă și gradul de încărcare a personalului, numărul de unități poate fi reevaluat și ajustat. O eventuală extindere a efectivului urmează să fie fundamentată în baza unor date concrete privind extinderea rețelei de arii naturale protejate administrate, creșterea volumului de activități, dezvoltarea infrastructurii pentru vizitatori, intensificarea activităților de monitorizare și conservare, atribuirea unor noi responsabilități instituției și necesitățile constatate la nivelul structurilor teritoriale.

Astfel, propunerea pentru 30 de unități nu urmărește să acopere de la început întregul necesar potențial al instituției, ci să asigure o bază instituțională funcțională și sustenabilă pentru demararea administrării integrate a ariilor naturale protejate. Stabilirea unui efectiv inițial rezonabil permite crearea mecanismelor instituționale necesare, iar experiența acumulată în procesul de operaționalizare va oferi o bază obiectivă pentru fundamentarea eventualelor ajustări ulterioare ale structurii și numărului de personal.

În ansamblu, efectivul de 30 de unități constituie un compromis între necesarul funcțional al instituției și capacitatea financiară de susținere a acesteia în etapa inițială, asigurând condițiile minime pentru funcționarea structurilor centrale și teritoriale. În același timp, modelul propus păstrează flexibilitatea necesară pentru dezvoltarea graduală a capacității instituționale și pentru creșterea efectivului de personal în măsura în care necesitățile reale ale administrării ariilor naturale protejate vor fi confirmate prin experiența operațională și prin evaluarea periodică a volumului de activitate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Instituirea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” generează un impact direct și indirect asupra sectorului privat, determinat de clarificarea regimului de administrare a ariilor naturale protejate, de instituirea unui centru unic de competență în gestionarea acestor teritorii și de consolidarea mecanismelor de aplicare a cadrului normativ privind conservarea habitatelor și speciilor de interes național și internațional.

În prezent, sectorul privat interacționează cu regimul ariilor naturale protejate printr-un cadru administrativ fragmentat, caracterizat prin lipsa unei entități unice responsabile de gestionarea operațională a acestor teritorii. Această situație generează incertitudine juridică pentru agenții economici, în special pentru cei implicați în activități de exploatare a resurselor naturale, agricultură, silvicultură, turism, construcții, dezvoltare locală sau proiecte investiționale în proximitatea ariilor protejate și a siturilor rețelei Emerald. Lipsa unei administrații specializate conduce la interpretări neuniforme ale regimului de protecție, la proceduri administrative neclare și la dificultăți în obținerea informațiilor relevante privind restricțiile aplicabile.

Prin crearea IP AANP, sectorul privat beneficiază de predictibilitate juridică sporită și de un interlocutor instituțional clar definit, responsabil de administrarea, gestionarea și furnizarea informațiilor privind regimul de protecție al ariilor naturale. Existența unei entități specializate permite agenților economici să identifice cu claritate condițiile legale în care își pot desfășura activitatea, reducând riscul de interpretări contradictorii și de eventuale litigii generate de neclaritatea regimului juridic.

Un impact relevant se manifestă în domeniul planificării investițiilor și al dezvoltării economice locale. Prin atribuțiile IP AANP privind administrarea bazelor de date, a platformelor digitale și a infrastructurii geospațiale, sectorul privat obține acces la informații complete și actualizate referitoare la delimitarea ariilor protejate, la habitatele sensibile și la restricțiile legale aplicabile. Acest fapt permite integrarea

impuritate a considerentelor de mediu în planurile investiționale și reduce riscul blocării ulterioare a proiectelor din cauza incompatibilității cu regimul de protecție.

Impactul asupra sectorului privat nu se limitează la instituirea unor restricții mai clare, ci creează și oportunități economice noi, în special în domeniul turismului ecologic, al serviciilor de ghidaj, al activităților educaționale, al cercetării aplicate și al valorificării durabile a patrimoniului natural. Prin includerea expresă a promovării turismului ecologic și a educației ecologice în domeniile de competență ale Administrației, se creează premisele dezvoltării unui segment economic bazat pe utilizarea responsabilă a resurselor naturale, în conformitate cu regimul de protecție.

De asemenea, pentru sectorul privat implicat în activități tradiționale în interiorul sau în vecinătatea ariilor protejate (agricultură, pășunat, exploatare forestieră în condițiile legii, apicultură, pescuit tradițional), existența IP AANP permite aplicarea unitară și transparentă a regimului de protecție și a măsurilor de conservare, în baza unor reguli clare și aplicate uniform la nivel național. Aceasta reduce riscul aplicării arbitrare a restricțiilor și asigură tratament egal pentru toți operatorii economici.

Impactul se reflectă și în domeniul evaluărilor de mediu și al procedurilor de autorizare. IP AANP, în calitate de deținător al datelor oficiale privind habitatele și speciile, devine o sursă autorizată de informații pentru elaboratorii studiilor de impact și pentru investitori, ceea ce crește calitatea documentațiilor tehnice și reduce timpul necesar clarificării aspectelor ce țin de regimul de protecție.

Totodată, instituirea Administrației contribuie la reducerea economiei informale și a practicilor neconforme în ariile protejate, prin consolidarea capacității de pază și protecție. Aceasta asigură un mediu concurențial echitabil pentru agenții economici care își desfășoară activitatea în mod legal, eliminând avantajele neloiale ale celor care exploatează neautorizat resursele naturale din aceste teritorii.

Din perspectivă strategică, măsura are un impact pozitiv asupra mediului investițional general, întrucât demonstrează existența unui sistem administrativ clar și funcțional în domeniul protecției mediului, aspect esențial pentru investitorii care analizează stabilitatea și predictibilitatea cadrului de reglementare.

4.4. Impactul social

Instituirea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” produce un impact social semnificativ, determinat de consolidarea mecanismelor de administrare a patrimoniului natural național, de creșterea gradului de informare și implicare a comunităților locale și de instituirea unui cadru instituțional funcțional pentru valorificarea durabilă a ariilor naturale protejate în beneficiul societății.

Din perspectivă socială, crearea Administrației contribuie la apropierea procesului de gestionare a ariilor naturale protejate de comunitățile locale, prin

activități de conștientizare, educație ecologică, organizarea centrelor de vizitare și dezvoltarea turismului ecologic. Aceste acțiuni sporesc nivelul de cunoaștere a valorii patrimoniului natural și consolidează responsabilitatea socială față de conservarea biodiversității. Totodată, prin promovarea dezvoltării locale durabile și prin parteneriatele cu administrațiile publice locale, IP AANP creează premise pentru implicarea comunităților în activități economice compatibile cu regimul de protecție, generând beneficii sociale directe în zonele rurale și în proximitatea ariilor protejate.

Un impact social relevant derivă din uniformizarea aplicării regimului de protecție la nivel național, ceea ce asigură tratament egal pentru cetățeni, agenți economici și comunități locale în raport cu utilizarea teritoriilor incluse în fondul ariilor naturale protejate. În lipsa unei administrații unice, aplicarea neuniformă a regulilor a generat percepții de inechitate și dificultăți în înțelegerea restricțiilor legale. Prin intermediul IP AANP, aceste disfuncționalități se reduc, fiind asigurată transparența informațiilor și accesul publicului la datele de interes general privind habitatele, speciile protejate și regimul juridic aplicabil.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Activitatea IP AANP presupune, în mod limitat și incidental, prelucrarea unor date cu caracter personal, în special în contextul relațiilor de muncă, al parteneriatelor instituționale, al contractelor de administrare/gestionare, al accesului vizitatorilor în centrele de informare, al activităților educaționale și al corespondenței cu persoane fizice. Aceste prelucrări nu reprezintă obiectivul principal al instituției, fiind auxiliare exercitării atribuțiilor sale în domeniul administrării ariilor naturale protejate.

Prelucrarea datelor cu caracter personal se va realiza strict în conformitate cu cadrul normativ național aplicabil în domeniul protecției datelor, cu respectarea principiilor legalității, proporționalității, confidențialității și securității datelor. Instituția va asigura implementarea măsurilor tehnice și organizatorice necesare pentru protejarea datelor prelucrate în cadrul sistemelor informaționale și al bazelor de date administrate.

Este important de menționat că majoritatea datelor gestionate de IP AANP vizează informații de mediu, geospațiale și științifice referitoare la habitate, specii și teritorii, care nu au caracter personal. Prin urmare, impactul asupra datelor cu caracter personal este unul redus, controlat și gestionabil, fără a genera riscuri sistemice în domeniul protecției vieții private.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Instituirea IP AANP nu generează diferențieri de tratament pe criterii de gen, vârstă, origine socială sau alte criterii protejate, ci dimpotrivă, creează un cadru

instituțional care promovează accesul egal la informație, la participare și la oportunități generate de administrarea ariilor naturale protejate.

Activitățile de educație ecologică, conștientizare publică, implicare comunitară și dezvoltare a turismului ecologic sunt concepute pentru a fi accesibile tuturor categoriilor sociale, fără discriminare. De asemenea, procesul de angajare a personalului în cadrul IP AANP se va realiza în baza principiilor meritocrației, transparenței și egalității de șanse, în conformitate cu legislația muncii și a funcției publice.

Prin dezvoltarea proiectelor locale, a centrelor de vizitare și a parteneriatelor cu comunitățile, se creează oportunități economice și sociale care pot fi valorificate în mod egal de femei și bărbați, contribuind la reducerea disparităților din mediul rural și la consolidarea rolului comunităților în gestionarea patrimoniului natural.

În ansamblu, impactul social al instituirii IP AANP este unul pozitiv, constând în creșterea nivelului de informare publică, consolidarea implicării comunităților locale, asigurarea transparenței în aplicarea regimului de protecție, menținerea unui nivel redus și controlat al prelucrării datelor cu caracter personal și promovarea principiilor echității și egalității de șanse în toate activitățile desfășurate.

4.5. Impactul asupra mediului

Instituirea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” produce un impact direct, structural și de durată asupra mediului, prin consolidarea capacității statului de a asigura conservarea efectivă a patrimoniului natural, menținerea funcțiilor ecologice ale ecosistemelor și gestionarea durabilă a ariilor naturale protejate. Această intervenție instituțională nu reprezintă doar o măsură administrativă, ci o condiție esențială pentru realizarea în fapt a obligațiilor pe care Republica Moldova și le-a asumat în domeniul protecției naturii și biodiversității, precum și pentru alinierea sistemului național de administrare la standardele internaționale și europene de conservare.

La nivel internațional, conceptul de arie naturală protejată nu se limitează la desemnarea juridică a unui teritoriu, ci presupune existența unui sistem funcțional de management, bazat pe planificare, monitorizare științifică, control al presiunilor antropogene și capacitate instituțională specializată. Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN), prin standardele și categoriile sale de management al ariilor protejate, stabilește că eficiența conservării depinde în mod direct de existența unei autorități de administrare dedicate, cu responsabilități clare privind implementarea planurilor de management, monitorizarea stării habitatelor și speciilor, precum și intervenția operativă în cazul degradărilor. În aceeași logică, Convenția privind Diversitatea Biologică obligă statele părți să dezvolte sisteme coerente și

eficiente de arii protejate, reprezentative din punct de vedere ecologic și gestionate în mod adecvat, iar Cadrul Global pentru Biodiversitate adoptat la Kunming–Montreal în anul 2022 stabilește în mod explicit că nu este suficientă extinderea suprafețelor protejate, ci este necesară asigurarea unui management eficient al acestora.

În lipsa unei structuri specializate, dedicate exclusiv administrării ariilor naturale protejate, aceste cerințe rămân parțial realizate la nivel formal, fără a produce pe deplin efectele de conservare scontate. Instituirea unei instituții publice distincte creează premisele pentru aplicarea reală a acestor standarde internaționale, prin concentrarea competențelor, a resurselor umane specializate și a responsabilităților într-un mecanism unic de administrare.

Totodată, instituirea acestei entități asigură apropierea sistemului național de administrare de modelul aplicat în statele Uniunii Europene în domeniul protecției naturii. Sistemul european, fundamentat pe Directiva Habitate și Directiva Păsări și materializat prin Rețeaua ecologică Natura 2000, impune existența unor structuri de management dedicate fiecărui sit protejat sau grup de situri, responsabile de menținerea sau restabilirea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor. Acest model nu se bazează pe o protecție declarativă, ci pe un management activ, continuu și profesionist al siturilor, realizat prin planuri de management, monitorizare permanentă și măsuri concrete de conservare.

Republica Moldova, prin angajamentele asumate în procesul de armonizare a politicilor de mediu și în perspectiva instituirii și dezvoltării rețelei Natura 2000, pe baza experienței și a infrastructurii instituționale dezvoltate în cadrul rețelei Emerald, are obligația de a dezvolta un cadru instituțional compatibil cu aceste cerințe. Instituirea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” constituie un element indispensabil pentru pregătirea instituțională a statului în vederea implementării cerințelor aferente rețelei Natura 2000, pentru asigurarea capacității de aplicare a măsurilor de conservare la nivel de sit și pentru crearea condițiilor necesare atragerii finanțărilor externe destinate biodiversității.

În același timp, Republica Moldova este parte la un număr semnificativ de convenții internaționale care stabilesc obligații concrete privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice, printre care Convenția privind Diversitatea Biologică semnată la 5 iunie 1992, Convenția de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa semnată la 19 septembrie 1979, Convenția Ramsar privind zonele umede de importanță internațională semnată la 2 februarie 1971 și Convenția privind speciile migratoare semnată la 23 iunie 1979. Aceste instrumente juridice nu impun doar desemnarea ariilor protejate, ci și asigurarea unui management eficient al acestora, prevenirea degradării ecosistemelor,

menținerea conectivității ecologice și monitorizarea permanentă a stării biodiversității, precum și raportarea periodică privind eficiența măsurilor aplicate.

Prin urmare, impactul asupra mediului al instituirii acestei instituții este unul profund pozitiv, întrucât contribuie la reducerea presiunilor antropogene asupra ecosistemelor, la prevenirea pierderii biodiversității, la menținerea serviciilor ecosistemice esențiale și la creșterea eficienței regimului de protecție a naturii la nivel național. Mai mult, această măsură creează condițiile instituționale necesare pentru ca Republica Moldova să își îndeplinească în mod real și eficient obligațiile asumate la nivel internațional și european în domeniul conservării și protecției mediului.

Instituirea IP AANP reprezintă o intervenție structurală cu efect direct și sistemic asupra modului în care patrimoniul natural al Republicii Moldova este conservat, gestionat și monitorizat. Spre deosebire de alte componente ale proiectului care produc efecte administrative sau organizaționale, acest element generează un impact de fond asupra stării habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică, a conectivității ecologice și a funcționalității ecosistemelor naturale la scară națională.

Crearea IP AANP elimină disfuncționalitatea structurală prin instituirea unei entități specializate responsabilă de asigurarea administrării și managementului unitar al fondului ariilor naturale protejate, în limitele competențelor stabilite de legislație și a siturilor de conservare, asigurând pentru prima dată în Republica Moldova un management ecologic integrat la nivel de sistem, nu la nivel izolat de teritoriu.

Impactul de mediu derivă în primul rând din capacitatea instituției de a implementa unitar planurile de management, care reprezintă principalul instrument științific și operațional de conservare a habitatelor și speciilor. În lipsa unei structuri dedicate, aceste planuri fie nu sunt elaborate, fie nu sunt aplicate, fie rămân fără monitorizare. Prin IP AANP, planurile de management devin instrumente efective de intervenție ecologică, incluzând măsuri concrete de conservare, restaurare, limitare a presiunilor antropice și menținere a echilibrului ecologic.

Un impact major asupra mediului rezultă din instituirea unui sistem național de monitorizare continuă a stării habitatelor și a populațiilor speciilor protejate.

De asemenea, IP AANP asigură pentru prima dată gestionarea conectivității ecologice prin coridoare ecologice și zone tampon, element esențial pentru supraviețuirea pe termen lung a speciilor și pentru menținerea proceselor ecologice naturale. În lipsa unei astfel de abordări sistemice, ariile protejate funcționează ca insule izolate, vulnerabile la degradare genetică și la pierderea biodiversității.

Impactul asupra mediului se manifestă și prin capacitatea instituției de a administra și utiliza date geospațiale, baze de date și infrastructuri informaționale

integrate. Acest lucru permite fundamentarea deciziilor de conservare pe date reale, actualizate și verificate științific, nu pe intervenții reactive sau fragmentare.

Prin instituirea IP AANP, activitățile de conservare, restaurare și protecție a ecosistemelor naturale sunt scoase din sfera economică a exploatării forestiere și sunt plasate într-un cadru bugetar public dedicat exclusiv protecției patrimoniului natural. Acest fapt produce un impact direct asupra mediului prin eliminarea stimulentei economice care pot conduce la intervenții silvice incompatibile cu obiectivele de conservare ale ariilor protejate.

Un alt efect de mediu constă în capacitatea instituției de a realiza lucrări sistematice de restaurare ecologică a habitatelor degradate. În prezent, nu există o entitate responsabilă exclusiv de refacerea ecosistemelor naturale afectate de intervenții anterioare, de fragmentare, de specii invazive sau de utilizări neconforme ale terenurilor. Prin IP AANP, restaurarea habitatelor devine o funcție instituțională distinctă, ceea ce permite readucerea unor suprafețe semnificative la starea lor ecologică favorabilă.

Impactul pozitiv asupra mediului rezultă și din integrarea siturilor rețelei Emerald și, după desemnarea acestora, a siturilor rețelei Natura 2000 în cadrul mecanismului național de conservare și management al biodiversității. Această integrare permite aplicarea uniformă a măsurilor de conservare pentru habitatele și speciile de interes comunitar și internațional, asigurând coerența ecologică la scară națională și biogeografică.

Totodată, IP AANP creează premisele pentru o gestionare corectă a zonelor umede, a luncilor inundabile, a pajiștilor naturale, a ecosistemelor stepice și forestiere, ecosisteme care în prezent nu beneficiază de un management specializat și care sunt expuse degradării prin utilizări necorespunzătoare. Prin intervenții planificate și monitorizate, aceste ecosisteme își recapătă funcțiile ecologice esențiale: reglarea regimului hidrologic, stocarea carbonului, menținerea fertilității solurilor și susținerea biodiversității.

Un impact semnificativ se produce și prin rolul instituției în procesul de evaluare a impactului asupra mediului și a evaluării impactului asupra biodiversității. Prin furnizarea de date primare, expertiză tehnică și avize fundamentate științific, IP AANP contribuie la prevenirea autorizării unor proiecte care pot afecta ireversibil habitatele naturale și speciile protejate.

În același timp, activitățile de educație ecologică, centrele de vizitare și promovare a turismului durabil în ariile protejate contribuie indirect la reducerea presiunii antropice asupra mediului, prin conștientizarea comunităților locale și a vizitatorilor asupra valorii patrimoniului natural și a necesității protejării acestuia.

Prin aceste mecanisme, impactul asupra mediului nu este doar unul de protecție pasivă, ci unul de regenerare activă, prevenire a degradării și consolidare a rezilienței ecosistemelor naturale în fața presiunilor actuale și viitoare.

În prezent, lipsa unei entități specializate în acest domeniu conduce la fragmentarea informației, la absența unor serii de date comparabile în timp și la imposibilitatea evaluării reale a stării de conservare a biodiversității. Prin atribuțiile sale, IP AANP instituie un sistem continuu de supraveghere ecologică, bazat pe indicatori științifici, cartografiere tematică și utilizarea infrastructurii geospațiale, ceea ce permite intervenții timpurii în cazul apariției unor factori de risc sau amenințări la adresa ecosistemelor naturale.

Un impact de mediu deosebit de important rezultă din asigurarea conectivității ecologice dintre ariile naturale protejate. În prezent, numeroase arii protejate funcționează ca enclave izolate, înconjurată de terenuri intens utilizate, fapt ce limitează mobilitatea speciilor, schimbul genetic și adaptabilitatea ecosistemelor. Prin identificarea și instituirea coridoarelor ecologice, zonelor tampon și integrarea acestora în rețeaua ecologică națională, IP AANP contribuie direct la refacerea continuității ecologice la nivel de peisaj, cu efecte majore asupra viabilității pe termen lung a populațiilor de specii rare și protejate.

Proiectul nu transpune în mod direct prevederile legislației Uniunii Europene, însă contribuie la consolidarea cadrului instituțional necesar implementării acquis-ului Uniunii Europene în domeniul protecției naturii și conservării biodiversității, inclusiv în perspectiva instituirii și gestionării rețelei Natura 2000.

De asemenea, impactul asupra mediului se manifestă prin capacitatea instituției de a interveni organizat în combaterea și controlul speciilor invazive, fenomen care în prezent afectează suprafețe extinse de habitate naturale și conduce la sărăcirea genofondului speciilor autohtone. Prin prospecțiuni tematice, identificarea focarelor și aplicarea măsurilor de control, IP AANP devine un actor esențial în limitarea unuia dintre cele mai grave riscuri ecologice actuale.

Prin funcția de cooperare internațională și gestionare a zonelor transfrontaliere, instituția contribuie la protejarea ecosistemelor care depășesc frontierele administrative, în special luncile râurilor, zonele umede și habitatele speciilor migratoare. Acest aspect are un impact direct asupra menținerii integrității ecologice a bazinelor hidrografice și a habitatelor de importanță internațională.

Un alt efect de mediu major constă în instituirea planurilor de management pentru toate ariile naturale protejate, siturile Emerald și, în perspectivă, siturile Natura 2000. Lipsa acestor planuri în prezent face ca multe arii protejate să existe doar formal, fără măsuri concrete de conservare aplicabile în teren. Prin elaborarea și

implementarea planurilor de management, fiecare arie protejată va beneficia de măsuri specifice adaptate tipului de habitat și speciilor prezente, ceea ce conduce la o creștere reală a eficienței regimului de protecție.

Impactul asupra mediului se reflectă și în capacitatea instituției de a dezvolta mecanisme de finanțare durabilă, inclusiv prin plăți pentru servicii ecosistemice și atragerea fondurilor internaționale dedicate mediului. Acest mecanism permite finanțarea activităților de conservare fără a genera presiuni economice asupra resurselor naturale protejate.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate alte impacturi.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul nu transpune legislația Uniunii Europene. Proiectul contribuie însă la crearea cadrului instituțional necesar implementării Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică și a Directivei 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice, în perspectiva desemnării siturilor rețelei Natura 2000, precum și la realizarea acțiunii nr. 156 din capitolul 27 al Clusterului nr. 4 al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor art.9 a Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de Hotărâre, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului, la compartimentul „Transparență decizională” rubrica „Proiecte de documente” și pe <http://www.particip.gov.md> la data de 22.01.2026.

(https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15927)

După examinare în cadrul ședinței Secretarilor generali ai Ministerelor și înregistrării proiectului propus, se preconizează consultarea oficială a acestuia, sub formă de avizări ale acestora și, după caz, organizarea dezbaterilor pe marginea obiecțiilor în cadrul ședințelor publice, cu autoritățile publice centrale de specialitate, organele de stat abilitate și cu reprezentanții sectorului privat.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv ale operatorilor cu activități în domeniile reglementate vor fi analizate și luate în considerare la îmbunătățirea proiectului propus.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul Hotărârii Guvernului va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru expertiză anticorupție, în conformitate cu art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și Ministerului Justiției pentru expertiză juridică în conformitate cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Informația privind rezultatele expertizelor va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție și juridică. Obiecțiile vor fi luate în considerare.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” se încorporează în cadrul normativ existent prin stabilirea cadrului juridic și instituțional necesar pentru organizarea și funcționarea instituției responsabile de administrarea ariilor naturale protejate de stat.

În vederea asigurării coerenței cadrului normativ și a delimitării clare a competențelor instituționale în domeniul administrării ariilor naturale protejate de stat, proiectul prevede operarea unor modificări în Hotărârea Guvernului nr. 150/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia, precum și în Hotărârea Guvernului nr. 305/2026 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului.

Modificările propuse Hotărârii Guvernului nr. 150/2010 sunt determinate de preluarea funcțiilor de gestionare a ariilor naturale protejate de stat de către Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale Protejate” și de necesitatea delimitării competențelor instituționale în domeniul gospodăririi fondului forestier din cadrul acestora. În acest sens, atribuțiile privind administrarea și managementul ariilor naturale protejate, inclusiv stabilirea și monitorizarea respectării obiectivelor de conservare și a regimului de protecție, vor reveni Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”, în limitele competențelor stabilite de legislație, iar gestionarii fondului forestier își vor exercita atribuțiile privind gospodărirea pădurilor aflate în gestiune, în conformitate cu planurile de management și cu respectarea obiectivelor de conservare și a regimului de protecție aplicabil. Astfel, se asigură delimitarea funcției de administrare și conservare a ariilor naturale protejate de funcția de gospodărire a fondului forestier, evitând suprapunerea competențelor între Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale Protejate” și Agenția „Moldsilva”/gestionarii

fondului forestier și asigurând, totodată, integrarea obiectivelor de conservare în activitățile de gospodărire forestieră.

Concomitent, pentru asigurarea integrării Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” în sistemul instituțional al autorității administrației publice centrale de specialitate, anexa nr.4 la Hotărârea Guvernului nr. 305/2026 se completează cu includerea acesteia în lista instituțiilor publice din subordinea Ministerului Mediului.

Instituirea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” presupune, de asemenea, redistribuirea și delimitarea funcțiilor și competențelor privind administrarea ariilor naturale protejate, fără a aduce atingere competențelor altor autorități publice stabilite prin legislația în vigoare. Noua instituție va exercita atribuțiile de administrare, coordonare, monitorizare și asigurare a respectării regimului de protecție în ariile naturale protejate de stat, în limitele competențelor stabilite prin actele normative.

Pentru asigurarea unei administrări eficiente și uniforme a ariilor naturale protejate, Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale Protejate” va avea o structură teritorială, organizată prin subdiviziuni teritoriale cu statut de direcții, care vor acoperi integral teritoriul Republicii Moldova. Cele 6 subdiviziuni teritoriale vor asigura, în limitele teritoriilor stabilite, exercitarea atribuțiilor instituției în raport cu ariile naturale protejate de stat, asigurând apropierea funcției de administrare de teritoriile și obiectele naturale gestionate.

În acest context, proiectul contribuie la clarificarea responsabilităților instituționale, eliminarea suprapunerilor de competențe și consolidarea capacității administrative pentru gestionarea ariilor naturale protejate de stat, inclusiv în perspectiva dezvoltării rețelei naționale de arii naturale protejate și a alinierii acesteia la cerințele aferente procesului de integrare europeană.

Prin adoptarea proiectului, cadrul normativ existent va fi ajustat în mod corespunzător, iar prevederile care reglementează organizarea și funcționarea instituțiilor implicate în administrarea ariilor naturale protejate vor fi corelate cu noul model instituțional.

Modificările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului:

Hotărârea Guvernului nr. 150/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia

1.1. La punctul 1, textul „lista instituțiilor publice în care Agenția "Moldsilva" are calitatea de fondator, conform anexei nr.3¹,” se exclude

1.2. în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”

1.2.1. punctul 9:

1.2.1.1. subpunctul 30) va avea următorul cuprins:

„30) asigură gospodărirea pădurilor din cadrul ariilor naturale protejate de stat, aflate în gestiune, cu planurile de management și cu respectarea obiectivelor de conservare și a regimului de protecție stabilit de legislație”;

1.2.1.2. la subpunctul 31), textul „asigură respectarea regimului de administrare a fondului ariilor naturale, conservarea și protecția obiectelor regnului vegetal și animal din aceste arii”, se exclude;

1.2.1.3. subpunctul 32), se exclude.

1.3. Anexa nr.3¹, se abrogă.;

1.4 Anexa nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 305/2026 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2026, nr. 246-249, art. 316) se completează cu punctul 4 cu următorul cuprins:

„4. Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale Protejate.”.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului va necesita întreprinderea unui set de măsuri administrative, organizatorice, financiare și juridice necesare pentru asigurarea funcționării efective a Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”. În acest sens, după aprobarea proiectului, vor fi întreprinse măsurile necesare pentru operaționalizarea instituției, inclusiv înregistrarea acesteia în conformitate cu legislația în vigoare, numirea conducerii și ocuparea funcțiilor prevăzute în structura instituției, precum și asigurarea finanțării activității acesteia din bugetul de stat, în limitele aprobate și în conformitate cu cadrul bugetar, etapă care va dura aproximativ 3 luni.

Pentru asigurarea condițiilor necesare desfășurării activității, va fi asigurată instituția cu spații, bunuri, echipamente, mijloace de transport și alte resurse materiale necesare exercitării atribuțiilor stabilite prin actele normative. Totodată, va fi organizată structura teritorială a instituției prin constituirea subdiviziunilor teritoriale cu statut de direcții, astfel încât cele 6 subdiviziuni teritoriale să asigure acoperirea integrală a teritoriului Republicii Moldova și exercitarea atribuțiilor de administrare a ariilor naturale protejate de stat în teritoriile stabilite.

În vederea asigurării continuității procesului de administrare a ariilor naturale protejate și a delimitării clare a responsabilităților instituționale, vor fi întreprinse măsurile necesare pentru preluarea și gestionarea documentației, informațiilor și datelor relevante privind ariile naturale protejate de stat, precum și pentru delimitarea funcțiilor și responsabilităților între Instituția Publică „Administrația Ariei Naturale

Protejate”, Agenția „Moldsilva”, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și alte autorități și instituții implicate în domeniul conservării și administrării ariilor naturale protejate.

De asemenea, vor fi elaborate și aprobate actele interne necesare organizării și funcționării instituției, inclusiv procedurile operaționale și alte documente necesare exercitării atribuțiilor acesteia, precum și vor fi întreprinse măsuri pentru consolidarea capacităților personalului în domeniul administrării ariilor naturale protejate, conservării biodiversității, monitorizării speciilor și habitatelor și implementării planurilor de management.

Ministru

Gheorghe HAJDER

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 30-69-10943

Chișinău

21.08.2026

Ministerul Mediului

Cancelaria de Stat a examinat, în cadrul procedurii de avizare prealabilă, *proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”* și, în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele.

În principiu, se susține obiectivul urmărit prin proiect, acesta fiind elaborat în vederea realizării măsurii nr. 99 din Agenda de reforme, care prevede înființarea și operaționalizarea unei instituții separate responsabile de gestionarea tuturor ariilor naturale protejate, asigurarea resurselor adecvate pentru funcționarea acestora, aprobarea cadrului juridic și operațional și recrutarea a cel puțin 50% din personal.

Necesitatea instituirii unei asemenea entități rezultă și din art. 19 din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, potrivit căruia Guvernul instituie entitatea responsabilă de administrarea și gestionarea ariilor naturale protejate, a peisajelor, siturilor Emerald și Natura 2000, de conservarea speciilor de floră și faună sălbatică, a habitatelor și coridoarelor ecologice, precum și de monitorizarea, managementul și protecția acestora.

Realizarea acestui obiectiv urmează să fie asigurată cu respectarea cadrului normativ privind statutul instituțiilor publice, delimitarea serviciilor publice de prerogativele de putere publică, ierarhia actelor normative și statutul juridic actual al categoriilor de arii naturale protejate. Din această perspectivă, proiectul necesită o revizuire conceptuală și juridică înainte de promovarea în procedura de avizare.

La pct. 1 din proiect se prevede constituirea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Parcul Național „Orhei”. Considerăm necesară reconsiderarea acestei soluții. Potrivit Notei de fundamentare, Parcul Național „Orhei” este singura instituție publică funcțională din domeniu, dispunând de personal, patrimoniu, conturi trezoreriale, contracte în derulare și plan de management. Constituirea unei persoane juridice noi presupune proceduri suplimentare privind înregistrarea de stat, transmiterea patrimoniului, continuitatea raporturilor contractuale și a proiectelor în implementare, precum și alte riscuri tranzitorii care nu sunt evaluate în Nota de fundamentare.

În acest context, urmează a fi examinată cu prioritate soluția reorganizării instituției publice existente, cu modificarea denumirii, fondatorului, misiunii, domeniilor de activitate, structurii și competenței teritoriale, astfel încât să fie asigurată continuitatea personalității juridice, a drepturilor și obligațiilor, patrimoniului și raporturilor contractuale. Formularea „constituire prin fuziune (absorbție)” necesită revizuire, mecanismul juridic al reorganizării urmând a fi stabilit neechivoc și reflectat unitar în proiect și în Nota de fundamentare.

Suplimentar, modelul instituțional propus nu poate fi implementat integral doar prin hotărâre a Guvernului. Art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 201/2013 stabilește subordonarea Parcului Național „Orhei” Agenției „Moldsilva”, iar art. 31 din Legea

nr. 1538/1998 prevede că parcul național are statut de instituție publică. În aceste condiții, administrarea acestuia în calitate de subdiviziune teritorială fără personalitate juridică necesită ajustarea prealabilă sau concomitentă a cadrului normativ de nivel corespunzător.

Aceeași observație este valabilă pentru rezervațiile științifice „Codru”, „Plaiul Fagului” și „Pădurea Domnească”. Potrivit art. 23, 28 și 29 din Legea nr. 1538/1998, acestea au statut de instituții de cercetări științifice, dispun de consilii științifice proprii, iar statele lor de funcții sunt supuse unui regim distinct. Organizarea acestora ca subdiviziuni teritoriale ale unei instituții publice unice presupune modificarea corespunzătoare a prevederilor legale menționate. Prin urmare, este necesar a fi examinată promovarea concomitentă a modificărilor legislative.

De asemenea, funcțiile și atribuțiile prevăzute în proiectul Statutului urmează a fi revizuite prin prisma art. 2 din Legea nr. 75/2026, potrivit căruia instituția publică nu poate exercita funcții de reglementare normativ-juridică, de supraveghere și control de stat, funcții de emitere a actelor permissive sau alte activități care presupun exercitarea prerogativelor de putere publică.

Astfel, includerea „pazei” la pct. 9.1 din Statut necesită reconsiderare în raport cu art. 95 și 96 din Legea nr. 1538/1998. Drepturile atribuite prin lege personalului serviciilor speciale de pază – inclusiv reținerea contraveniențelor, efectuarea controalelor, ridicarea bunurilor și uneltelor, întocmirea proceselor-verbale și sistarea activităților contrare legislației – reprezintă prerogative de putere publică și nu pot fi atribuite unei instituții publice în forma reglementată de Legea nr. 75/2026. Este necesară clarificarea la nivel legislativ a entității responsabile de exercitarea acestor competențe și a statutului personalului respectiv.

La pct. 10.1, competența de a „elabora și aproba regulamente, ghiduri, metodologii, instrucțiuni și proceduri” urmează a fi delimitată de funcția de reglementare normativ-juridică. Instituția poate aproba acte interne necesare organizării activității proprii, însă pentru documentele cu caracter normativ se recomandă utilizarea unei formule de tipul „asigură suportul tehnic și de specialitate la elaborarea...”, aprobarea acestora revenind autorității competente.

La pct. 10.3, atribuția privind avizarea documentației de amenajare a teritoriului, documentației de urbanism și amenajamentelor silvice urmează, de asemenea, a fi revizuită. În măsura în care avizul produce efecte juridice față de terți sau condiționează aprobarea documentației, acesta implică exercitarea unei prerogative de putere publică. Se recomandă reformularea atribuției în sensul furnizării contribuției tehnice și de specialitate autorității competente să emită avizul.

Similar, atribuția de a „asigura respectarea regimului de protecție”, inclusiv în raport cu activitățile proprietarilor, deținătorilor și administratorilor terenurilor și resurselor naturale, are caracter de supraveghere și control. Aceasta urmează a fi delimitată de competențele autorităților abilitate cu controlul de stat și reformulată, după caz, în termeni de monitorizare, colectare a datelor și sesizare a autorităților competente.

Necesită revizuire și delimitarea competențelor dintre noua instituție, Ministerul Mediului, Agenția de Mediu și Agenția „Moldsilva”. Pct. 10.5–10.7 atribuie instituției realizarea, monitorizarea și coordonarea unor lucrări de conservare, restaurare, gospodărire, precum și a lucrărilor silvice și silvopastorale, în timp ce modificările propuse mențin la Agenția „Moldsilva” gospodărirea pădurilor din aceleași arii. Noțiunile de „coordonaire” și „monitorizare” trebuie concretizate astfel încât să rezulte clar titularul competenței, natura juridică a intervenției instituției și raportul acesteia cu administratorii fondului forestier.

Totodată, pct. 9.5 și 10.13 din Statut trebuie corelate cu art. 14 lit. o) din Legea nr. 1538/1998 în ceea ce privește Sistemul informațional automatizat al fondului ariilor naturale protejate de stat și competențele Agenției de Mediu.

Prin modificările propuse la cadrul de activitate al Agenției „Moldsilva” sunt eliminate anumite atribuții privind respectarea regimului de administrare, conservarea și protecția obiectelor regnului vegetal și animal, organizarea activității științifice în rezervații și întocmirea anuală a analelor naturii, fără ca titularul acestor responsabilități să rezulte suficient de clar din proiect. În special, obligațiile privind analele naturii, stabilite prin Legea nr. 1538/1998, nu pot fi reflectate în Statut prin formula „după caz”. De asemenea, eliminarea atribuției Agenției „Moldsilva” privind

conservarea și reconstrucția ecologică a pădurilor din ariile naturale protejate trebuie corelată cu atribuirea expresă a acestei responsabilități unei alte entități.

În vederea evitării suprapunerilor și a vidurilor de competență, se recomandă revizuirea proiectului pornind de la o delimitare clară a funcțiilor și responsabilităților fiecărei entități implicate.

Componența Consiliului Instituției urmează a fi adusă în concordanță cu art. 9 din Legea nr. 75/2026. Membrii Consiliului trebuie selectați prin concurs public și trebuie să întrunească condițiile de independență și incompatibilitate prevăzute de lege. În consecință, urmează a fi reconsiderată componența integral instituțională propusă la pct. 17, inclusiv participarea reprezentantului Agenției „Moldsilva” din perspectiva separării instituționale urmărite prin reformă între funcțiile de conservare a biodiversității și cele de gospodărire a fondului forestier. De asemenea, președintele Consiliului trebuie ales din rândul membrilor acestuia, iar cazurile de încetare a mandatului urmează a fi corelate integral cu prevederile Legii nr. 75/2026.

Nota de fundamentare necesită, la rândul său, completări și corelări cu proiectul. Aceasta menționează integrarea Parcului Național „Orhei”, însă nu explică mecanismul juridic prin care vor fi constituite celelalte administrații teritoriale prevăzute în structură și nici statutul patrimoniului, personalului și funcțiilor aferente acestora. Totodată, urmează a fi eliminate neconcordanțele privind denumirile subdiviziunilor și reflectată integral structura prevăzută de proiect.

Necesită consolidare și fundamentarea numărului de personal și a impactului financiar. Preluarea, ca reper, a modelului Serviciului de Stat pentru Aree Protejate din Lituania poate fi utilă, însă trebuie completată cu o justificare bazată pe volumul de activitate, procesele instituției, repartizarea funcțiilor și necesarul de personal pentru fiecare subdiviziune centrală și teritorială. De asemenea, Nota trebuie să explice modul de acoperire a diferenței dintre alocația actuală de aproximativ 10 milioane lei și necesarul estimat de 45,23 milioane lei pentru anul 2027, inclusiv corelarea cu Cadrul bugetar pe termen mediu și costurile aferente reorganizării.

În concluzie, Cancelaria de Stat susține necesitatea instituirii unei entități funcționale pentru administrarea integrată a ariilor naturale protejate și realizarea măsurii nr. 99 din Agenda de reforme. Totodată, proiectul, în redacția prezentată, necesită revizuire conceptuală și juridică înainte de promovarea în procedura de avizare, cu examinarea prioritară a soluției de reorganizare a instituției publice existente, corelarea cadrului legislativ, revizuirea funcțiilor incompatibile cu Legea nr. 75/2026, delimitarea competențelor între entitățile implicate și fundamentarea corespunzătoare a structurii, numărului de personal și impactului financiar.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ **Lilia DABIJA**

Tabel de sinteză

La proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” .

Avizul Cancelaria de Stat nr. 30-69-10943 din 21.08.2026	
La pct. 1 din proiect se prevede constituirea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Parcul Național „Orhei”. Considerăm necesară reconsiderarea acestei soluții. Potrivit Notei de fundamentare, Parcul Național „Orhei” este singura instituție publică funcțională din domeniu, dispunând de personal, patrimoniu, conturi trezoreriale, contracte în derulare și plan de management. Constituirea unei persoane juridice noi presupune proceduri suplimentare privind înregistrarea de stat, transmiterea patrimoniului, continuitatea raporturilor contractuale și a proiectelor în implementare, precum și alte riscuri tranzitorii care nu sunt evaluate în Nota de fundamentare. În acest context, urmează a fi examinată cu prioritate soluția reorganizării instituției publice existente, cu modificarea denumirii, fondatorului, misiunii, domeniilor de activitate, structurii și competenței teritoriale, astfel încât să fie asigurată continuitatea personalității juridice, a drepturilor și obligațiilor, patrimoniului și raporturilor contractuale. Formularea „constituire prin fuziune (absorbție)” necesită revizuire, mecanismul juridic al reorganizării urmând a fi stabilit neechivoc și reflectat unitar în proiect și în Nota de fundamentare.	Se accepta
Suplimentar, modelul instituțional propus nu poate fi implementat integral doar prin hotărâre a Guvernului. Art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 201/2013 stabilește subordonarea Parcului Național „Orhei” Agenției „Moldsilva”, iar art. 31 din Legea nr. 1538/1998 prevede că parcul național are statut de instituție publică. În aceste condiții, administrarea acestuia în calitate de subdiviziune teritorială fără	Se accepta

personalitate juridică necesită ajustarea prealabilă sau concomitentă a cadrului normativ de nivel corespunzător. Aceeași observație este valabilă pentru rezervațiile științifice „Codru”, „Plaiul Fagului” și „Pădurea Domnească”. Potrivit art. 23, 28 și 29 din Legea nr. 1538/1998, acestea au statut de instituții de cercetări științifice, dispun de consilii științifice proprii, iar statele lor de funcții sunt supuse unui regim distinct. Organizarea acestora ca subdiviziuni teritoriale ale unei instituții publice unice presupune modificarea corespunzătoare a prevederilor legale menționate. Prin urmare, este necesar a fi examinată promovarea concomitentă a modificărilor legislative	
De asemenea, funcțiile și atribuțiile prevăzute în proiectul Statutului urmează a fi revizuite prin prisma art. 2 din Legea nr. 75/2026, potrivit căruia instituția publică nu poate exercita funcții de reglementare normativ-juridică, de supraveghere și control de stat, funcții de emitere a actelor permissive sau alte activități care presupun exercitarea prerogativelor de putere publică. Astfel, includerea „pazei” la pct. 9.1 din Statut necesită reconsiderare în raport cu art. 95 și 96 din Legea nr. 1538/1998. Drepturile atribuite prin lege personalului serviciilor speciale de pază – inclusiv reținerea contravenienților, efectuarea controalelor, ridicarea bunurilor și uneltelor, întocmirea proceselor-verbale și sistarea activităților contrare legislației – reprezintă prerogative de putere publică și nu pot fi atribuite unei instituții publice în forma reglementată de Legea nr. 75/2026. Este necesară clarificarea la nivel legislativ a entității responsabile de exercitarea acestor competențe și a statutului personalului respectiv.	Se acceptă Cuvântul „paza” a fost exclus
La pct. 10.1, competența de a „elabora și aproba regulamente, ghiduri, metodologii, instrucțiuni și proceduri” urmează a fi delimitată de funcția de reglementare normativ-juridică. Instituția poate aproba acte interne necesare organizării activității proprii, însă pentru documentele cu caracter normativ se recomandă utilizarea unei formule de tipul „asigură suportul tehnic și de specialitate la elaborarea...”, aprobarea acestora revenind autorității competente.	Se acceptă Pct.10.1 a fost reformulat
La pct. 10.3, atribuția privind avizarea documentației de amenajare a teritoriului, documentației de urbanism și amenajamentelor silvice urmează, de asemenea, a fi revizuită. În măsura în care avizul produce efecte juridice față de terți sau condiționează aprobarea documentației, acesta implică	Se acceptă Pct.10.3 a fost reformulat

exercitarea unei prerogative de putere publică. Se recomandă reformularea atribuției în sensul furnizării contribuției tehnice și de specialitate autorității competente să emită avizul.	
Similar, atribuția de a „asigura respectarea regimului de protecție”, inclusiv în raport cu activitățile proprietarilor, deținătorilor și administratorilor terenurilor și resurselor naturale, are caracter de supraveghere și control. Aceasta urmează a fi delimitată de competențele autorităților abilitate cu controlul de stat și reformulată, după caz, în termeni de monitorizare, colectare a datelor și sesizare a autorităților competente.	Se acceptă
Necesită revizuire și delimitarea competențelor dintre noua instituție, Ministerul Mediului, Agenția de Mediu și Agenția „Moldsilva”. Pct. 10.5–10.7 atribuie instituției realizarea, monitorizarea și coordonarea unor lucrări de conservare, restaurare, gospodărire, precum și a lucrărilor silvice și silvopastorale, în timp ce modificările propuse mențin la Agenția „Moldsilva” gospodărirea pădurilor din aceleași arii. Noțiunile de „coordonare” și „monitorizare” trebuie concretizate astfel încât să rezulte clar titularul competenței, natura juridică a intervenției instituției și raportul acesteia cu administratorii fondului forestier.	Se acceptă Pct.10.5,10.6 au fost reformulate Totodată, se consider necesar menținerea competenței Agenției „Moldsilva”, în calitate de gestionar al fondului forestier, privind gospodărirea pădurilor din cadrul ariilor naturale protejate aflate în gestiune, cu respectarea obiectivelor de conservare, a planurilor de management și a regimului de protecție stabilit de legislație. Această delimitare este necesară întrucât, în Republica Moldova, o parte semnificativă a ariilor naturale protejate de stat se suprapune teritorial cu fondul forestier, inclusiv în situații în care suprafețe mai mici, precum rezervațiile peisagistice, sunt amplasate în interiorul sau în cadrul unor suprafețe forestiere. Prin urmare, aplicarea regimului de protecție al ariei naturale protejate nu presupune transferul competențelor privind

	gospodărirea fondului forestier către autoritatea responsabilă de administrarea ariilor naturale protejate. Lucrările de gospodărire a pădurilor rămân în competența administratorului fondului forestier și se realizează cu respectarea regimului de protecție, a obiectivelor de conservare și a măsurilor stabilite pentru aria naturală protejată.
Totodată, pct. 9.5 și 10.13 din Statut trebuie corelate cu art. 14 lit. o) din Legea nr. 1538/1998 în ceea ce privește Sistemul informațional automatizat al fondului ariilor naturale protejate de stat și competențele Agenției de Mediu.	Se acceptă
Prin modificările propuse la cadrul de activitate al Agenției „Moldsilva” sunt eliminate anumite atribuții privind respectarea regimului de administrare, conservarea și protecția obiectelor regnului vegetal și animal, organizarea activității științifice în rezervații și întocmirea anuală a analelor naturii, fără ca titularul acestor responsabilități să rezulte suficient de clar din proiect. În special, obligațiile privind analele naturii, stabilite prin Legea nr. 1538/1998, nu pot fi reflectate în Statut prin formula „după caz”. De asemenea, eliminarea atribuției Agenției „Moldsilva” privind conservarea și reconstrucția ecologică a pădurilor din ariile naturale protejate trebuie corelată cu atribuirea expresă a acestei responsabilități unei alte entități. În vederea evitării suprapunerilor și a vidurilor de competență, se recomandă revizuirea proiectului pornind de la o delimitare clară a funcțiilor și responsabilităților fiecărei entități implicate.	Se acceptă parțial La pct.10.32 cuvintele „după caz au fost excluse” Totodată Reformularea pct.30 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva” nu exclude aplicarea măsurilor de conservare și de restaurare ecologică în pădurile aflate în gestiunea Agenției „Moldsilva”, acestea fiind parte a gospodăririi fondului forestier și realizându-se în conformitate cu regimul silvic, obiectivele de conservare, planurile de management și regimul de protecție aplicabil ariilor naturale protejate de stat.

	În acest context, nu se consideră necesară atribuirea distinctă și paralelă a competenței privind „conservarea și reconstrucția ecologică a pădurilor” unei alte entități, deoarece aceasta ar putea genera suprapuneri de competențe în raport cu atribuțiile privind gospodărirea fondului forestier aflat în gestiunea Agenției „Moldsilva”.
Componenta Consiliului Instituției urmează a fi adusă în concordanță cu art. 9 din Legea nr. 75/2026. Membrii Consiliului trebuie selectați prin concurs public și trebuie să întrunească condițiile de independență și incompatibilitate prevăzute de lege. În consecință, urmează a fi reconsiderată componenta integral instituțională propusă la pct. 17, inclusiv participarea reprezentantului Agenției „Moldsilva” din perspectiva separării instituționale urmărite prin reformă între funcțiile de conservare a biodiversității și cele de gospodărire a fondului forestier. De asemenea, președintele Consiliului trebuie ales din rândul membrilor acestuia, iar cazurile de încetare a mandatului urmează a fi corelate integral cu prevederile Legii nr. 75/2026.	Se acceptă parțial Pct.19 și 37 au fost reformulate. Considerăm necesară menținerea în componenta Consiliului Instituției a unui reprezentant al Agenției „Moldsilva”, având în vedere că o parte semnificativă a ariilor naturale protejate de stat se suprapune cu fondul forestier, iar gestionarea acestora presupune o interacțiune permanentă între obiectivele de conservare a biodiversității și activitățile de gospodărire a fondului forestier. Prezența unui reprezentant cu competențe în domeniul silvic contribuie la asigurarea unei abordări integrate, la coordonarea măsurilor de conservare și gospodărire și la prevenirea unor eventuale conflicte instituționale în aplicarea

	planurilor de management și a regimului de protecție. Menținerea acestei participări nu urmărește subordonarea Instituției față de Agenția „Moldsilva” și nici transferarea către aceasta a funcțiilor de conservare a biodiversității, ci asigurarea expertizei sectoriale necesare exercitării eficiente a atribuțiilor Consiliului. De asemenea constituirea Consiliului printr-o procedură de concurs, în condițiile în care Legea nr. 75/2026 nu a intrat încă în vigoare, aceasta urmând să producă efecte începând cu 1 ianuarie 2027 și nu poate fi anticipată existența unui număr suficient de candidați care să întrunească cerințele stabilite pentru membrii Consiliului, poate conduce la tergiversarea constituirii organelor de conducere și, implicit, la întârzierea operaționalizării Instituției.
Nota de fundamentare necesită, la rândul său, completări și corelări cu proiectul. Aceasta menționează integrarea Parcului Național „Orhei”, însă nu explică mecanismul juridic prin care vor fi constituite celelalte administrații teritoriale prevăzute în structură și nici statutul patrimoniului, personalului și funcțiilor aferente acestora. Totodată, urmează a fi eliminate neconcordanțele privind denumirile subdiviziunilor și reflectată integral structura prevăzută de proiect	Se acceptă parțial. Administrațiile teritoriale vor fi create ca direcție în cadrul Instituției Publice. Totodată, a fost revizuit numărul de state de personal a Instituției, și în contextul actualizărilor, nu este necesar reflectarea structurii direcțiilor teritoriale.
Necesită consolidare și fundamentarea numărului de personal și a impactului financiar. Preluarea, ca reper, a modelului Serviciului de Stat pentru Aree Protejate din Lituania poate fi utilă, însă trebuie	Se acceptă

completată cu o justificare bazată pe volumul de activitate, procesele instituției, repartizarea funcțiilor și necesarul de personal pentru fiecare subdiviziune centrală și teritorială. De asemenea, Nota trebuie să explice modul de acoperire a diferenței dintre alocația actuală de aproximativ 10 milioane lei și necesarul estimat de 45,23 milioane lei pentru anul 2027, inclusiv corelarea cu Cadrul bugetar pe termen mediu și costurile aferente reorganizării.	
--	--

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr.06-05/2928 din 01.09.2026

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. Ctr.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Hotărârea Guvernului cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate”
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Mediului
3.	Justificarea depunerii cererii	Depunerea cererii de înregistrare a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” este determinată de necesitatea instituirii cadrului juridic și organizațional necesar pentru asigurarea unui sistem unitar, eficient și funcțional de administrare a ariilor naturale protejate de stat.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	Crearea Instituției Publice „Administrația Ariei Naturale Protejate” este prevăzută de măsura 7 din Pilonul V „Tranziție verde și capital natural” al Agendei de Reformă aferente Planului de Creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, aceasta vizează instituirea și operaționalizarea unei instituții responsabile de punerea în aplicare a politicii de stat în domeniul

		protecției și gestionării tuturor ariilor naturale protejate. Totodată, această acțiune este prevăzută la pct. 156 din Clusterul nr. 4, Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Culturii, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei, Ministerul Apărării, Congresul Autorităților Locale.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Vitalie Dragan, Șef al direcției; tel. 022 204 574, e-mail: vitalie.dragan@mediu.gov.md
8.	Anexe	1. Nota de fundamentare; 2. Proiectul Hotărârii Guvernului; 3. Tabelul de Sinteză.
9.	Data și ora depunerii cererii	
10.	Semnătura	

Ministru

Gheorghe HAJDER

Ex.: Serghei Balacci
e-mail: serghei.balacci@mediu.gov.md
tel. 022 204 574